

ISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kladóhivatalban átvéve.
Egész évre 10 k.
Negyedévre 4 ..
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 ..
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétfő és
ünnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kladóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 9.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kladó-
hivatalhoz intézendők.

XX. évfolyam 157. szám.

Nagyvárad.

Vasárnap 1914 július 12

Az igazi kultúra.

Biharvármegye tegnapielőtti közgyűlésén dr. Miskolczy Ferenc főispán klasszikus beszédet mondott. Ahhoz az alkalomhoz méltót, mikor a nemzet fájdalmát fejezte ki a szerajevói merénylet által nemzetünket ért súlyos csapás felett. Ez a történelmi pillanat ihletti ezeket a gondolatokra: Hova jutunk, ha mindent, a mi szent, ideális, nagy és nemes előttünk, a sárba tipornak?!

Valóban, van egy irányzat, sajnos, most már nálunk is, mely sárba akarja tiporni mindent, a mi szent, ideális, nagy és nemes előttünk. Kezdi elvetni a vallást, semmibe nézi a nemzeti ideálokat, ki akarják küszöbölni az iskolákból a vallástaniást, a valláserkölcsös nevelést. A hit az alapja mindennek, ez az alapja a társadalomnak. Eltipornak mindent, a mi szent, ideális, nagy és nemes előttünk...

Az ezer éves magyarság feljajdulása ez hazája sorsa felett. Dr. Miskolczy Ferenc nemes képviselője annak a magyar dzsentrinek, mely ezer éven át vérével öntözte ezt a „kulturátlan, magyar ugart.“ Annak a magyar dzsentrinek, mely az igazi magyarságnak képviselője; melyben él még valami nagyszerű rokonság az ország lelkével; él még az a varázslatos magyar erő, magyar tehetség; mely tökéletesen harmónikus lelki berendezésével a magyar jellem ideálja.

A magyar dzsentri az, melyre feltétlenül számíthat ez a haza, mely kész újra megöntözni vérével a magyar ugart, ha az egyszer megint

vérre szomjazik és amelynél nem szereti jobban senki ezt a földet, ezt a népet, mely azon él. Ez a dzsentri szólt dr. Miskolczy Ferenc ajkain, mikor a vallásra célzott, mint az ezer éves haza alapjára.

„Mi tudósok“ jártak legközelebb Váradon, akik azt hirdetik, hogy a vallás a kultúra ellensége, ellensége minden haladásnak.

Kulturátlanság-e a vallás?

A kultúra nem egyéb, mint a tökéletesedés egy bizonyos foka, melyre eljutott az emberiség a természeti örök törvények tekintetbe vételével. Az embernek nem lehet más kulturája, mint amely emberi természetének megfelel. A kultúra nem az ismeretek tömegét, nemcsak a tudományt, hanem főképp a jellemet, a nemes erkölcsi értelet jelenti.

De hiszen úgy maga a vallás, mint annak legfőbb parancsai magának emberi természetünknek alaptörvényei. Magának a természetnek törvényei ezek, melyeket nem lehet megsemmisíteni anélkül, hogy meg ne tagadnók emberi természetünket.

Az ember természeténél fogva vallásos. A tudomány és történelem igazolja, hogy évezredek óta az emberek százmillióinak lelkében él az a csodás erő: a vallás. A letűnt korokon át az emberiség kulturájában óriási hullámzás van. Leszállt néha a legalsó fokra, majd hihetetlen magasra jutott, de ez a csodás erő: a vallás, megvolt minden kor embereinek lelkében a kultúra minden fokán.

Azért meg kell állapítanunk, hogy az ember a természettől vallásosnak született. Proudhon azt mondta: „az emberiséget sértő tan nem uralkodhat örökké az emberiségen.“ Pedig az istenség tana uralkodik már évezredek óta s semmi kilátás arra, hogy az emberek természete ebben a tekintetben megváltozzék.

Kulturátlanság-e az, ami az emberi természetnek annyira megfelel? Hiába oltotta volna a természet ezt az eltörölhetetlen tulajdonságot: a vallásosságot az emberi lélekbe?

A vallástalanság tehát az ember igazi

természetének megtagadása, s azért kell, hogy kulturátlanságot idézzon elő.

Minden kulturavallás alaptörvénye a 10 parancsolat.

Ezeknek az alaptörvényeknek glorifikációja a keresztény vallás, mely mindezeket a törvényeket a szeretet parancsában foglalja össze. Istenszeretben és emberszeretben. Ez adta meg az emberek egyenlőségének óriási gondolatát, melynél nagyobb kultúra még nem alkotott s amit a klasszikus kultúra még nem ismert s azért az nem is lehetett igazi kultúra.

Ezek az emberi kultúra alaptörvényei. Nemcsak azt állítjuk, hogy ezekkel a törvényekkel el lehet jutni az emberi tökéletesedés ideális fokára, hanem azt állítjuk, hogy ezek nélkül nem lehet tökéletesedés, nem lehet kultúra. Az igazi kultúra csak vallásos lehet.

Biharmegye a múlt hóban.

A közoktatásügy tiz év alatt.

A vármegye közoktatási bizottsága tegnap tartotta meg július havi ülését. A bizottsági tagok szép számmal jelentek meg, mindazonáltal meglátszott a nyár az ülésen is. Az előadók között új arcokat is láttunk, ugyanis az előadók közül már többen megkezdtek szabadságukat s helyettük más tisztviselők adták elő a szokásos ügyeket.

Miskolczy Ferenc főispán 9 órakor nyitotta meg az ülést. Pár szóval bejelentette, hogy immár harmadik dátum a mai, melyre a bizottsági tagokat összehívta. Az eddigi elhalasztásoknak a szerajevói véres tragédia volt az oka. A megnyitás után az előadók terjesztették elő jelentéseiket.

Elsősorban Németh István pénzügy

Szőnyeg- és függönyvásár

leszállított olcsó árakkal megkezdődött. Papan, matrac, ágy és asztalterítők. Szepességi és rumburgi vásznak és asztalneműek. Teljes menasz-szonyikelengyék gyönyörű csecsemő fehérneműek

Czillér Imre áru-
házában.

igazgató terjesztette elő havi jelentését. A pénzügyigazgató jelentése, sajnos, nem valami rózsás színben tünteti fel a pénzügyi állapotokat. Az adóbefizetés az elmúlt hónapban is kevesebb volt, mint a múlt év hasonló időszakában.

Igaz ugyan, hogy az elmúlt hónap még azok közé tartozik, amikor az adózó polgárságnak nincs bevétele. Az adóbefizetéseknel csakis augusztusban várható javulás, amikor már megkezdődik a termény értékesítése.

May Sándor az államépítészeti hivatal jelentését terjesztette elő. Több utépítésről és vármegyei ut ügyéről számolt be. Majd bejelentette, hogy a miniszter elrendelte a berettyóújfalui polgári iskola felépítésére vonatkozó versenytárgyalási hirdetmény kiírását.

Jerzsák István az árvaszék ügyszeretéről tett jelentést.

Kassay Kálmán dr. tb. főorvos a megye egészségügyi állapotáról számolt be. E szerint a vármegyében határozottan javult az állapot a múlt hóhoz képest.

Vasady Lajos tiz évi működése.

A tegnapi közigazgatási bizottságnak legérdekesebb része volt a tanfelügyelő jelentése. Vasady Lajos tanfelügyelő tudvalevőleg már tiz éve áll a tanfelügyelőség élén és ebből az alkalomból egy összefoglalt jelentést terjesztett elő a vármegye tiz éves kulturviszonyairól.

A részletes jelentés örömmel számol be arról, hogy a vármegyében a közoktatásügy annyira fejlődött, hogy ma már alig van 10 község, ahol a kulturának nem volna hajléka. Ezelőtt tiz évvel Biharvármegye 495 községéből 279 községben nem volt iskola. És ma már ezek közül is 269 község dicsekszik új modern iskolával. Mindössze tehát 10 község van, ahol még nincs iskola, de itt ezekben is megtették a kellő lépéseket.

Arany kalással ékes rónaság. Interwiew a kék buzavirágnál és a piros pipacsnál.

Ebben a ványadt levegőjű városban igazán nem esoda, ha néha megszomjazik az ember egy kis szabadság, egy kis földillat után. Most, hogy nyár van és a rónaságon suhanó kaszával aratják az életet, bejártam néhány faluhatárt, meglátogattam sok halálra készülő pipacsot és buzavirágot s hoztam egy szelencével a föld nehéz illatából

Néhányad magával arat egy nagyobacska táblán egy gazda. Odamegyek hozzájuk:

— Adjon az Isten jó napot!
— Adjon Isten.
— Ugyan, bátyám! ha nem esnék nehezére a szó, kié ez a csinos vetés?
— Csak a magamé!
— Azután, mit szól a terméshez?
— Adott az Isten, áldott legyen az ő szent fölsége.

— Lassan ejti a szót, mintha gondolkodnék valami nagy dolgon. Akarok segíteni neki.

— Látom, van sulya a kalásznak.
— Van. — Megint csak elgondolkozik: Mégis csak van Isten az égben; hej pedig, megkévetem tekintetes ifurat, már azt hittük,

Ebben az órási haladásban az érdem főként Miskolczy Ferenc főispánt illeti, aki köztudomás szerint főispánságának kezdetén első feladatának tekintette a községeket iskolákkal ellátni. Nehezen ment ez az órási feladat megoldása, de ma már meg van a munka gyümölcse, 269 új iskola. A kormány közoktatási célokra másfélmillió koronát fordít évenként Bihar megyében.

A jelentésben aztán megemlíti a tanfelügyelő, hogy ime az adatok bizonyítják, hogy nem oly sötét állapotok uralkodnak nálunk, mint azt egyes lapok rosszakaratulag szeretik feltüntetni.

Miskolczy Ferenc főispán üdvözölte a tanfelügyelőt 10 éves jubileuma alkalmából, megköszönte a jelentést. A jelentésből egy részt és pedig a sajtóra vonatkozó részt kifogásolta és védelmébe vette a lapokat. Szerinte, ha a lapok támadták is a vármegye kultur állapotát, ez nem rosszakaratból, hanem igenis a kultura fejlesztése érdekében történt.

Végül apróbb folyó ügyeket intéztek el és ezzel az ülés véget is ért.

A bosnyák tartománygyűlést berekasztették.

A Neue Freie Presse tudósítója jelenti: A bosnyák tartománygyűlést tegnap berekasztették. Illetékes helyen kifejezetten hangsúlyozzák, hogy a bosnyák tartománygyűlés berekasztását egyáltalán nem lehet olybá venni, mintha új lépcsőfoka volna egy akciónak, amely Boszniától és Hercegovinától meg akarja vonni a parlamenti képviselőket. A bosnyák tartománygyűlést minden valószínűség szerint augusztus második felében ismét egybehívják, hogy elintézzék a költségvetést.

hogy ő is megfelekezett rólunk, úgy megviselt az idő bennünket.

— Van bizony bátyám, bolond, aki azt mondja, hogy nincsen.

Mig beszélt, néhány buzakalászt vettem kezembe, morzsoltam belőle ki a szemet. A gazda előbb csak esőndesen nézte, aztán mind gyanakodóbb nézéssel. 20—40 szem van egy-egy kalászbán, lassan szinte megtelek a zsebem. Bucsuzom:

— No bátyám, ne haragudjon, hogy lop-tam néhány magot, de van odahaza egy pár gerlem, azoknak vinném. Ha majd fiókák lesznek, bátyám is eljöhet egy párért.

— Hát miért nem mondta az ifiur, magam morzsáltam volna egy pár szemet.

Széles határon ring a buza. Csak kevés helyen arattak még, mert megkészt a vetés. Különbön nagyon szépet mutat s talán ereszteti is fog. Csak ezen a két héten legyen tiszta az ég, mert különben ráég a munkás-kézre a dolog.

Déli idő van. Amott távolabbról piros szoknyák, fehér kendők világlanak felém. Pihennek.

— Adja Isten egészségre a pihenést!
— Köszönjük alásan, bizony ránk fér.
— Ki itt a gazda? — mondják csak!
— A kegyelmes ur!

A monarchia demarche-a.

A szerajevói vizsgálat.

Giessl, a monarchia belgrádi követe, az éjjel Belgrádba érkezett és már ma érintkezésbe lép Pasic miniszterelnökkel. Ezzel megtörténik az első legfontosabb lépés, amelynek eredményétől függ a monarchia további magatartása.

E pillanatban a jelek után ítélve, a helyzet elég biztató, mindazonáltal nincs kizárva, hogy a szerb kormány részéről megkezdés történik és a válasz nem lesz kielégítő.

A vizsgálat eredménye.

Cabrinovics bevallotta, hogy eredetileg a Szerajevótól harminc kilométernyire eső Traasin mellett, a hol Ferenc Ferdinánd részvételével a hegyi gyakorlatot tartottak, akarták a trónörököszt megölni.

A gyakorlótér azonban már csak az ilyenkor megjelenő kémek elzárása céljából is, katonai és esendőri kordonnal volt körülvéve, amelyen át csak sárga belépőjeggyel lehetett bejutni.

Csak az első kísérlet meghiusulása után készült a szerajevói merényletterv. Megállapodtak, hogy Ilics a Marienhofnál, a táborhoz közel, Cabrinovics a Csumuriahidnál, Princip a Ferenc József-utca és Appel-rakpart sarkán, Grabes a városházánál, Popovics a konaknál, Csubrilovics pedig a Bistrik pályaudvar előtt helyezkedik el, kezében a bombával. Megfogadták egymás közt, hogy a kihez előbb ér a trónörökös és kísérete, az hajítja el elsőnek a bombát.

Cabrinovics volt a kezdeményezője, utána Grabesnek kellett volna következnie a város-

— Nem úgy értem; aki ránéz a dologra. Hány órákor álltak ma dologba? Kérem egy kászolóó öregtől.

— Bizony, ilyen időben a hajnali két óra már kötélvetésnél talál bennünket. Oszk van 10 óra mire haza kerülünk, hogy ledülhetünk valami akárhová helyre.

— És megvannak elégedve a nap-számmal.

— Nem napszámra dolgozunk mi!

— Hanem? Kommencióra?

— Nem a! Szakmában, hogy ezt meg azt a darabot közösen felvállaljuk . . .

— Értem, értem; de kijönnek vele?

— Hát ha muszáj! Igaz, jobb lenne megkapni a keresztet után a magunkét, mert akkor lenne egész évre kenyérünk, a többi meg majd csak kikerülne valahogy. De így meg jobban igyekezzünk.

Szétnézek a mulató fiatalaságon. Egymással cicáznak, de félszemmél mind reám les. Ép mellettünk a földön ül egy barna leány, meg egy barna legény. A fiu oda hajol a lányhoz s úgy danolja a fülébe:

„Elég széles a bihari határ,
Magam vagyok benne a betyár . . .”

Az öreg meg bökdösi egy bottal:

Mentőszekrények

minden nagy-ságban felsze-reive a belügy-ministeri rendeletnek megfelelően felszerelve **5 K-tól 32 K-ig** ugyszintén hiányzó részek pótlása legolcsóbb áron

FARKAS ISTVÁN

„Apolló” drogeriája

NAGYVÁRAD,

Rimanóczy palota—Rákóczi-ut.

háza előtt, de mint most kiderült, a budapesti detektívek több más szerb diákkal együtt a városháza lépcsőjén hátratólták Grabest, aki megkerülte ugyan a városházát, hogy mégis közelébe férközhessen a trónörökösnek, de az utolsó pillanatban reszketni kezdett s nem volt elegendő bátorsága a tett végrehajtására.

A városházáról visszajövet Principe várta a merénylet végrehajtása. Princip kétségbeesett a bombamerénylet sikertelenségén, ezért nem a bombával, hanem revolverével ölte meg a trónörökösöt és hitvesét. Mint-hogy Princip az összeesküvő szövetkezet célját végrehajtotta, licsnek, Popovicsnak és Csubrilnovicsnak nem volt többé teendője.

A magyar detektívek és az osztrákok.

A trónörökös bevonulásáról és fogadtatásáról mozifelvétel készült, amelyeket már a merénylet utáni napon látni lehetett az egyik mozgósínházban. A következő napon azonban már nem, mert a filmeket elkobozták.

Ezek a filmek, melyek a hatóság birtokában vannak, ékesen tanúsítják, hogy miként ügyeltek a trónörökös biztonságára a bécsi rendőrügynökök és a budapesti detektívek. A bécsi titkosrendőrök mindenütt mosolyogva, kalaplevéve üdvözlik a trónörökösöt, a budapestiek ellenben mindenütt a trónörökösnek hátat fordítanak és a publikummal szemben állnak, hogy jól szemügyre vehessenek mindenkit. Talán ez egymagában is eléggé igazolja, hogy Nánássy, Kovacevics, Kritzler, Kádár és Bauer rászolgált arra az elismerésre, amellyel a magyar sajtó illetve őket.

No, te Jóska, bizony nagy betyár vagy te, de azért csak elmész te katonának, — Vigyázzon kee' a botjára! — mondja s danol tovább.

— Hallod-e te Sándor, danolj már te is egyet; a Jóska már jó lesz betyárnak.

Nevetnek. A megszólított hasmánt fekszik a tarlón, előtte egy szép lány ül, de durcásan feleselget a fiúnak. A megszólításra mondja neki:

— Hallja, magának beszélnek.

A fiu félig megfordul, félig felül:

— Nem tudok én nótát, de látszik a szeméből, hogy csak teteti magát.

Mondom neki: danolja azt, hogy Magasan repül a daru, szépen szól.

A fiúnak is, a leánynak is felesellan a szeme: látom, hogy jól választottam. A legény el is danolja szép csengő hangon.

Félkettő. Munkába indulnak, én is készülok el. Már megyek, mikor odajön hozzám az a durcás leány, — csodaszép kékszeme és barna haja van — kezembe ad egy kalászból és buzavirágból font koszorút.

— A Sanyinak kötöttem, de vigye haza maga a babájának! s elszaladt. Még csak szólni sem tudtam a meglepetéstől, de a koszorút haza hoztam, hadd áraszsa szét szobámban a föld illatát...

Csoór Lajos.

A nagyváradi vasúti üzletvezetőség.

A tisztikar és a beosztott vonalak.

A nagyváradi vasúti üzletvezetőség tudvalevőleg ez évi augusztus elsején kezdi meg működését.

A máv. igazgatósága már minden intézkedést meg tett, hogy semmi ne akadályozza a hivatal zavartalan működését.

Az üzletvezetőség személyzete a következő:

Üzletvezető: Kun Viktor főfelügyelő.

I. jogügyi és általános osztály: Osztályvezető: Homonnay Bálint felügyelő. Helyettese: dr Szilvássy Zoltán titkár. Tisztviselők: dr Vass István segédtitkár, Tarján Oszkár hivatalnok, Binder Dezső, dr Végh István, Telek Mihály, Földváry József, Horváth Aladár, P. Nagy Ferenc, Remenyik Pál fogalmazók és Jocho Ferenc hivatalnok.

II. építési osztály: Osztályvezető: Tanczos Jakab felügyelő. Helyettese: Kereszthy Béla felügyelő. Tisztviselők: Vertig Salamon főmérnök, Balogh Jakab, Kertész Endre, Nemes Károly, Dénés Samu, Nádor Ede, Neumann Gyula, Veszely Nándor mérnökök, Schranko Kálmán hivatalnok.

III. forgalmi osztály: Osztályvezető: Singlár Gyula felügyelő. Helyettese: Gangel Bódog főellenőr. Tisztviselők: Mayor János, Kerekes István, Ninger József, Kátóna István főellenőrök, Kubinyi Gyula, Rózsa Ambrus, Nádor Gyula, Gaál Béla, Böhm Sándor, Fenyvessy Károly, Sándor Aladár, Horváth Lázár ellenőrök, Gyöngyössi József, Kunglisch Dezső, Markó Nándor, Láposy Aladár, Barta Samu, Lőcsi István, Szabó János, Szűcs Imre, Szirmay György, Lükő Sándor, Farkas Ede, Riedler Dezső hivatalnokok.

IV. Vontatási osztály: Osztályvezető: Baer Ernő főmérnök. Helyettese: Acs Gusztáv mérnök, Engel Károly, dr Paskue Antal, Keller Rezső mérnökök, Peskó Zsigmond ellenőr, Grósz Nándor hivatalnok.

V. Számvevőség. Osztályvezető: Barthelmeides Kálmán főellenőr. Helyettese: Seh László főellenőr. Tisztviselők: Richter Zsigmond, Neufeld Ede, Szkuba Gyula, Ouirsfeld Árpád, Szepessy Pál, Morvay Lajos főellenőrök, Kardos Béla, Antoni Károly, Kelemen Gábor, Hoffmann Ármán, Riener Adolf, Gallof Rezső, Nemeckay Viktor, Somogyi János, dr Hegedüs Károly, Borbély Ferenc, Deutsch János, Jakabffy Pál, Ritter Ármán, Turcsányi Lajos, Guth Lajos hivatalnokok, dr Bernáth Sándor fogalmazó.

Az üzletvezetőség vonalait a kolozsvári, debreceni és aradi üzletvezetőség vonalaiból állították össze.

A nagyváradi üzletvezetőség hatáskörébe a következő vasútvonalak tartoznak:

1. Budapest—predeáli fővonal, Szajol kizárólag, Kolozsvár kizárólag. (Tehát Szajol és Kolozsvár kivételével az említett fővonal.)

1. Nagyvárad—békéscsabai vonal (Békéscsaba kizárólag és ennek elágazása: a Gyulasimonyfalvai keskenyágányu vonal.)

3. Nagyvárad—Belényes—Vaskóhi vonal és ennek elágazásai;

a) Szombatság—Venter-Rogoz—Bihardobrosdi vonal és

b) Pusztahollód—Kötegyán—Vesztői vonal.

4. Nagyvárad—Kótpusztá—Gyoma vonal (Gyoma kizárólag.)

5. Nagyvárad—Érmihályfalvai vonal és ennek elágazásai a Székelyhid—Szilágy-somlyói vonal.

6. Nagyvárad—Debrecen h. é. vonal és ennek elágazása a Sáránd—Nagyléta—Vértési vonal.

7. Püspökladány—Szeghalmi helyiidekű vonal.

8. Karcag—Tiszafüredi h. é. vonal.

9. Kálkapolna—Kisujzállás—Dévaványai h. é. vonal és végül

10. Bánffyhunad—Kelecei helyiidekű vonal.

A munkásbiztosító pénztári hátralékok ügye.

A nagyváradi kerületi munkásbiztosító pénztár idestova megéri arra, hogy autonómiáját felfüggeszessék. Igazi szociálista gazdálkodás folyik a pénztárban, melynek most Nagyvárad kereskedői és iparosai fizetik meg az árát.

A hátralékok összege százazrekre megy, s most, mikor a pénztár azon az uton van, hogy éppen most, a legnehezebb időben, hajtja be ezt a horribilis összeget a végső kiméletlenséggel, akkor a közönség érdeke az, hogy rávilágítsunk arra a gazdálkodásra, ami a munkásbiztosítónál folyik.

A pénztár tegnapi számunkban adott nyilatkozatában tagadja, hogy ott a szociálisták dominálnak.

Hogy pedig ez úgy van, amint megirtuk, arra egy pár adatot közlünk. Az igazgatóság fele része szociálistákból áll. A tisztviselők hangadói szociálisták: Pelle János kömives pallér, elnök, Kállai József szociálista agitátor, I. o. kezelőtiszt, dr Katz Béla fogalmazó, Kapner Ármán kezelőtiszt, Megyeri Károly ellenőr és Szilágyi a másik ellenőr, dr Altmann főorvos mind szociálisták.

Annyira megy a terror, hogy még azoknak is jártniok kell a szociálista lapokat, akik nem szociálisták, s elmennek pártgyűlésekre, csakhogy ezzel is kedvében járjanak a vezetőknek.

A pénztár nyilatkozatában beismeri, hogy a hozzá nem értő Makó Károlylyal vezettette a pénztár folyó számléit, de a többit tagadja. Pedig vezette a könyvet egy másik végrehajtó is, akinek civíiben kosárfonás volt a mestersége, vezette még a könyvet egy nőalkalmazott is, aki ideiglenes napidíjas volt.

Természetes aztán, hogy hibás lehet a könyvvezetés. Így különösen a vidékiek terhére felszámították gyakran a munkás után a járulékokat az időre is, amikor a munkás beteg volt s mint ilyen segílyt huzott.

Hogy milyen lehet az adminisztráció,

HOLLANDY, PAPP ÉS VELITS

Telefon 956. sz.

műbutor-, portál- és épület-asztalosok lakberendezési vállalata
Fűzesfa-telep 7. sz. Új vashídó mellett.

Gépek villanyerőre felszerelve. — Készítünk teljes lakberendezéseket, kávéház, vendéglő és egyéb üzletek teljes felszerelését, ugyszintén kapuzatok és épületmunkákat.

Teljes konyha- és előszoba-berendezéseket raktáron tartunk.

Tervekkel és rajzokkal kivanatra díjtalanul szolgálunk.

arra jellemző, hogy *Tenkei kefekötő* volt. Jelenleg utiátalánnyal együtt 6000 koronát huz a pénztártól. *Léner János* pénztári szolga volt, most II. o. kezelőtiszt, *Barta Károly* kereskedői kihordó volt, *Batári hivataloszolga*, de most már kezelőtisztek.

Természetes azután, hogy 53 tisztet kell alkalmazni olyan munkára, amit 20 hozzáértő ember elvégezhet.

Még hozzá ez az 53 ember is csak úgy tudja elvégezni, hogy az el nem végzett munkára különórákra rendelik be őket különóra díjjal, ami semmiféle hivatalban nincs így az egész világon. A hivatalnokot azért fizetik, hogy dolgát végezze el.

A pénztár nyilatkozatában hivatkozik a törvényre, hogy a behajthatatlan tartozások behajtását is meg kell kísérelnie és csak azután irhatja le. De nem is erről van szó, hanem arról, hogy miért nem hajtották be ezeket a járulékokat idején, mikor még behajthatók voltak?

A pénztár azzal akarja igazolni, hogy adminisztrációja nem hibás, mert „hiszen ellenünk eddig egyetlen fegyelmi ügy sem tetetett folyamatba”. Éppen ezért kell erélyesen közbelépni, mert ilyen állapotok mellett ők még mindig meg vannak elégedve egymással.

A Kath. Népszövetség nyári mulatsága.

*

Mához egy hétre hangos lesz a Püspökfürdő: a Katholikus Népszövetség rendezi nyári mulatságát.

A multság előkészületei nagyban folynak. Az agilis rendezőség mindent elkövet, hogy ez a multság is, mint az eddigiek, minden tekintetben fényesen sikerüljön. A csoportvezetők most osztják szét a tagoknak a meghívókat. Aki tévedésből meghívóját meg nem kapta volna, forduljon bármelyik napon a Népszövetségi Otthon gondnokához, akinél a meghívók átvehetőek s jegyek is előre válthatók. Aki ismerősei részére kíván meghívót küldeni, szintén kaphat meghívót az Otthon gondnokánál.

A kibocsátott meghívók szövege a következő:

A Katholikus Népszövetség nagyváradi szervezete és a Nagyváradi Katholikus Népszövetségi Otthon 1914. július 19-én a Szent-László (Püspök) fürdőben nyári mulatságot rendez, melyre kívül címzett urat és b. családját tisztelettel meghívja a rendező bizottság.

A multság sorrendje a következő:

Délután 2 óraker külön vonat indul a rendes személyvonat előtt a Püspökfürdőbe. 3 óraker a Püspökfürdő parkjában szerencse halászat, kugliverseny, céllövészet, tréfás versenyek, szépségversenyek.

Fél 5 óraker konfetti csata a Püspökfürdő parkjában. Csak olyan konfettit vásároljunk, amelyet a Katholikus Népszövetség árusít. Betolakodó idegen üzereket utasítsunk el.

8 óraker a tánc kezdete.

Éjfélkor kihirdetik a versenyek nyerteseinek neveit. Díjat nyernek: a legszebb hölgy, a legszebb bajszú férfi és a legkopaszabb férfi.

A fürdőbe délután 2 óraker külön vonattal lehet kimenni, mely Váradvelencén is megáll. Azonfelül a rendes fürdői vonatok is közlekednek. Éjfélt után külön vonattal jövünk haza.

Belépti díj személyenként 60 fillér. A népszövetségi tagok részére elkülönített helyre, a konfetti csatában, versenyekben való részvételre és a táncterembe való belépésre csak a beléptijegy jogosít. A beléptijegyet sziveskedjék mindenki a ruhájára tűzni.

A Kath. Népszövetség tagjai tagsági igazolványuk felmutatása mellett a Püspökfürdőben bármikor tükörfürdő jegyet 1 K helyett 80 fillérért, kádfürdő jegyet 1 K 60 f. helyett 1 K 40 fillérért, illetve 1 K 40 filléres jegyet 1 K 20 fillérért válthatnak. A nyári multság alkalmával ezenfelül az uszodára is válthatnak a népszövetségi tagok a tagsági igazolvány és a megváltott multság beléptijegy felmutatása mellett 10 fillér engedménnyel kedvezményes jegyet.

Beléptijegyek előre válthatók a csoportvezetőknel. A Katholikus Népszövetségi Otthonban és a Hitelszövetkezetben, a multság alkalmával a pénztáraknál.

A tiszta jövedelmeit a Katholikus Népszövetségi Otthon céljaira fordítjuk. Felülfizetéseket köszönettel fogadunk és hírlapilag nyugtázzunk.

Kedvezőtlen időjárás esetén a multság egy héttel később fog megtartatni; erről a közönséget a Tiszántúl utján értesítjük.

Tisztikar: Dr. Krüger Aladár a Népszövetség igazgatója, az Otthon elnöke. Dr. Popity János, Dr. Papp Károly helyettes igazgatók. Fetzner József, Standary György, Veres János alelnökök. Zöldy Bertalan pénztáros. Székely Lajos titkár. Mihók János háznagy. Ersey Géza könyvtáros. Petry János, Komáromy József, Kiss Bertalan, Tuka János, Karkusz Sándor számvizsgálók.

Rendezőség: Főrendező: Fleisz Elek.

I-ső pénztár. Pénztáros: Tuka János. Ellenőrök: Komáromy József, Kozma Lajos.

II-ik pénztár. Pénztáros: Karkusz Sándor. Ellenőrök: Makó Sándor, Lénárt József.

III-ik pénztár. Pénztáros: Merza Kálmán, Ellenőrök: Zsembinszky János, Asztalos Jenő.

Szerencse halászat rendezősége: Matyi József, Rottensteiner József, Lovass Ferenc, Koch Károly.

Kugliverseny rendezősége: Veress János, Zana Ágoston, Antauer Elek, Nagy Béla.

Céllövészet rendezősége: Szilágyi János, Máté József, Rottensteiner István.

Zene- és négyes rendezők: Galló János és Galló Lajos.

Táncrendező: Andrassy János, Barza József, Barza Antal, Bodnár János, Branhof Lajos, Borbola László, Brán László, Balázs Ferenc, Ersey Lajos, Décsy Dénes, Dobozy János, Elekes Endre, Günthner Oszkár, Henn Lajos, Karkusz József, Kalló János, Kasza Lajos, Kádár János, Korbita József, ifj. Kozma Mihály, Kalló György, Koszty Béla, Kürty Lajos, Kovács Béla, Müller Béla, ifj. Maricskó János, ifj. Papp János, Paizs József, Papp Károly, Retegh László, Somlay József, Simonovics József, Stachó Sándor, Szabó Lajos, Szabó Lajos, Szénágy Mihály, Völgyi Gyula, Zsivanovits Konstantin.

Rendezők: Antauer Elek, Asztalos Jenő, Bodola Imre, Bátor Mihály, Fóris Imre, Henn Károly, Jungel Ferenc, Kmecc Lajos, Kovács Lajos, Kovács Árpád, Kovács Ferenc, Kovács Imre, Kovács József, Kozma Mihály, Koch Károly, Lammel József, Lénárt József, id. Lénárt József, Lapu Károly, Lukács Bálint, Lovass Ferenc, Matyi József, Makó Sándor, Máté József, Merza Kálmán, Nagy Béla, Némethy László, Oláh Ferenc, Paur Lajos, Pásztay Lajos, Paizs Miklós, Pálffy István, Rác Géza, Rottensteiner József, Rorvek Lajos, Rádúj Péter, Sikly József, Schiszer Miklós, Sallay Viktor, Szabó Márton, Szigeti Vilmos, Zöld Károly.

Megszökött a cirkusszal.

Egy nagyváradi fiu kalandja.

A napokban a rendőrök egy kis cirkuszi fiut állítottak elő a debreceni rendőrség központi ügyeletén. A fiu olyan dreszbe volt öltözve, amelyet a cirkuszi mutatványosok szoktak magukra öltöni. Eppen ez tünt fel a rendőröknek, akik a fiut felkísérték.

A rendőrségen sirva mondta el a fiu, hogy szülei Nagyváradon laknak. Mintegy két héttel ezelőtt Nagyváradon játszott a grand Colosseum cirkusz. A fiu igen szeretett cirkuszba járni és megkedvelte a cirkuszisták életét. Elhatározta, hogy ő is akrobata lesz. Ott hagyta a szüleit és beállított a cirkuszba. Itt szivesen fogadták és egy kerékpárral történő mutatványra akarták tanítani. A fiu alighogy belekóstolt a cirkuszi életbe, ki is ábrándult belőle. A Colosseummal, mely a mult héten tartott Debrecenben előadásokat, még ide jött, de aztán egy szép napon ki is szökött a cirkuszból.

A rendőrségen könnyes szemmel mondta el vallomását az őt kihallgató dr. Vass János rendőrfogalmazónak:

— A cirkuszban arra akartak tanítani, hogy egy nagy széles kerékre biciklivel felhajtsak. Nem birtam tovább ezt az életet, azért szöktem el onnan.

Mint hogy a fiu tulajdonképpen semmiféle büntetendő cselekményt, sőt még tulajdonképpen szökést sem követett el, mert a cirkusszal szerződést nem csinált, nem zárták le, hanem még pártfogásba vette a rendőrség. Táviratoztak a fiu szüleinek, hogy jöjjenek és vigyék haza a fiukat.

Addig is a rendőrségen tartották a gyereket. Ott tartózkodott a fiu a rendőrségi fogda udvarán. Dr. Szalay Béla rendőrorvos ugyanis megvizsgálta és elrendelte, hogy a szabad levegőn kell tartani és jól kell vele bánni.

A gyermek azonban valószínűleg azt hitte, hogy most neki valami nagy baja lesz, vagy talán a szégyen miatt nem is akart már szüleihez visszatérni, vakmerő módon megszökött a rendőrségi fogda udvaráról.

Ugy látszik, a cirkuszban mégis nagy testi ügyességre tett szert, mert a szökést nyaktörő módon hajtotta végre. Tegnapelőtt délután hirtelen felugrott és felmászva az udvart elhatároló falra, keresztül vetette magát a szomszédos ház kertjébe. Itt még két magas falat kellett neki keresztülmászni; így jutott ki az utcára. De mire az örök észrevették, a fiut már nem találták sehol. Eltűnt, mintha a föld nyelte volna el.

Estére megérkezett Nagyváradról a fiu apja, de a rendőrség már nem tudta neki átadni a fiut, kit a rendőrség most közzétet.

Uri jehérnemű, «FOWNES» kezttyű, «Habig» kalap, eredeti ANGOL CIPŐ

egyedüli raktár
Róth M. Utódánál.

ZAUDERER

Erdély és Biharmegye legnagyobb posztó divat-áruháza Nagyvárad Zöldfa u. 1. Moskovits palota.

Telefon 11-15. szám.

Telefon 11-15. szám.

Tisztelettel értesíti a n. é. közönséget, hogy megérkeztek a nyári idény újdonságai

férfi és női gyapjuszövetek,

valamint lusztterek (minden színben), tennis nadrágszövetek, nyers selyem, mosó és hazai szőttés vásznak. Állandó nagy raktár egész ruházati és reverenda szövetekben, valamint billiárd-posztókban.

Hartwig halála.

Oroszország belgrádi követe tegnapelőtt este Giessel báró követüknél járt s alig-hogy helyet foglalt, a szívéhez kapott s holtan zuhant a padozatra. Giessel báró, a látogatást megelőzően néhány perccel érkezett Belgrádba Bécsből, zsebében azzal a súlyos irással, amelynek tartalmát egyetlen szóba tömörítve demarche-nak neveznek. Az orosz követ, nagyon jó követ lehetett. Nagyon sietett. Első akart lenni a követek között, aki az irást látta s tartalmát kormányával közölte.

Hartwig nemcsak Oroszország politikáját, hanem a cár protektorságát is képviselte Belgrádban s ami mozdulatot a szerb kormány tett, arra Hartwig nyomta rá a cár jóváhagyó bélyegzőjét.

Belgrád, július 11.

Hartwig orosz követ haláláról az alábbi új részleteket jelentik:

Hartwig követ este tíz óra tájban ke-reste fel a Bécsből délelőtt visszaérkező Giessel báró osztrák-magyar követet. Hartwig látogatása privát vizit volt. Az orosz követet Giessel báró dolgozószobájába vezették, ahol a pamfletet foglalt helyet. Pár perccel a beszélgetés megkezdése után Hartwig egy hang nélkül összeesett és a padlóra zuhant.

Szerbia mély gyásza Hartwig halálán a külsőségekben is kifejezésre jut. Valamennyi házon gyászlobogó leng. Pasic miniszterelnök a kormány nevében részvétlívratot küldött Pétervárra s intézkedést kért a holttest elszállítására. Azt hiszik, hogy Giessel báró fogadtatása Pasic miniszterelnöknél halasztást szenved. Az ifjuság körében mozgalom indult meg, hogy Hartwignak Belgrád egyik helyén szobrot állítsanak.

Az albán válság.

Turkhan pasa tanácskozásai.

Pétervár, július 11. Turkhan pasa meglátogatta a német és az olasz nagykövetet, akikkel hosszasan tanácskozott. Este megjelent Kleinmichel grófnő szalonjában, ahol találkozott a pétervári előkelő társasággal. Turkhan pasát mindenütt régi barátként üdvözölték. Az albán miniszterelnök optimisztikusan beszélt Vilmos fejedelem helyzetéről.

Ma Turkhan pasa külföldi diplomatákat keresett föl és Sasanov külügyminiszternél is járt, aki szintén barátságosan fogadta ugyan, de a fejedelem kívánságaira elutasító választ adott és jelezte azt is, hogy más régenszt fog támogatni.

Róma, július 11. Több lap jelenti egybehangzóan, hogy az albán fejedelemné a jövő héten gyermekeivel egy európai fürdőhelyre fog utazni, csak a fejedelem marad Durazzóban és nem távozik addig helyéről, amíg el nem vezett minden remény arra, hogy visszaállíthatja tekintélyét.

Nagyváradiai a fürdőkben.

Rossz világot élünk, kevés a pénz, halljuk uton-utfélen hangoztatni. Mindenki panaszkodik a nehéz közgazdasági viszonyokra, még a fürdők is.

Azonban itt csak a Nagyváradhoz közel eső két fürdőt értjük, mert a többi nagyobb fürdők nem érzik a mai pénztelenséget.

A népvándorlás már megkezdődött a fürdőkbe, csak úgy, mint más években s a gyorsvonatokhoz utibőröndökkel megrakott bérkocsik egész sora robog naponta, szállítja azokat a boldogokat, akiknek van pénzük a nyaralásra.

Ilyenkor látjuk, hogy mégis van pénz Nagyváradon, már akinek van s nem mindenkinek kasszája kong az ürességtől, mint a városi pénztár.

A kávéházak terraszainak törzsvendégei napról-napra fogynak, mindennap eltűnik egy pár közülök. A délutáni kompániák itthon maradt tagjaira szánó tekintetek merednek, amiből azt lehet kiolvasni:

— Szegény tatár! Talán leégtél, hogy itthon maradsz a kánikulára.

Mert hát akár van pénz, akár nincs, fürdőzni kell, ha mindjárt valamelyik poros faluban is. Vannak, akiknek csakugyan nem telik fürdőre, de mit szólnának a jóbarátai,

ha itthon töltenék a nyarat? Ami divat, — divat, annak hódolni kell. Az ilyen „fürdőzöket“ is összeégeti az áldott jó napsugár s akkor azután hazajönnek legalább is — Riminiből.

Vannak azonban sokan nagyváradiai, akik a legkomolyabban fürdőznek.

Abbáziában egész csapat nagyváradiai hűsöl a 30 fokos hőségben. Egész kompánia gyűlt össze nagyváradiakból Portoréba. A kompánia néhány jogász tagja azonban a kellemest a komoly munkával szándékozik összekötni s mielőtt utrakeltek, beszereztek néhány kötet jogi munkát, a Piatnik-féle 32 levelű kiadásból.

Cirkvencián is tanyázik néhány nagyváradiai család, akik többre becsülik a tenger sós vizének gyógyító erejét, mint a lipótvárosi hölgyek divatkiállítását.

És a Lidó... El sem lehet képzelni nagyváradiaiak nélkül. Már is tekintélyes számmal vagyunk képviselve ezen a divatos fürdő helyen azok közül, akik mint rézbőrű indiánok kerülnek haza a Körözs partjára.

A hazai fürdőkben: a Tátrában is vannak bőven a Pece parti Párisból.

Pénz van fürdőzésre bőven, ha másutt nem, a pénztintézetekben, nem is kell más hozzá, csak egy jó aláíró. Ilyen pedig még csak akad Nagyváradon.

Tűzveszedelem a Rákóczi-uton.

Szeszrobbanás egy pincében.

Igen könnyen pusztító veszedelemmé válható pincetűz pusztított tegnap délelőtt a Rákóczi-uton. A pár pillanat alatt kivonult tűzoltók erős munkájának köszönhető, hogy nagyobb baj nem származott egy suhanc vétkes gondatlanságából.

A Guttman-féle házban özv. Kádár Jánosné fűszerüzlete: alatta raktár. Az egész pincelyuk alig 3 lépés hosszú és széles. Benne egymás hegyén hátán üres és telt olajos hordók, petróleum, spiritusz, sósav s más ilyenek.

És a veszedelmes anyagokkal zsúfolt hely közvetlen szomszédságában egy rozzant faajtóval elválasztva egy másik pincehely: benne most is az Angyal drogueria 4—5 hordó benzinje felraktározva.

Idé küldték le az üzletből Szücs József hetest spirituszért. A 18 éves paraszt suhanc égő cigarettával fogott a szesz fejtéséhez, mikor a cigaretta tüztől az illanó szer tüzet fogott és felrobbant, az üveget szétvetette, a fiu arcát, kezét megégette s felgyújtotta a közelben szétszórt papírt, forgácsot.

A pincéből kitóduló füst, a jajgatva kiáltó gyerek láttára nagy riadalom támadt. Egy-két perc alatt 3 szerkocsival jelentek meg a tűzoltók, élükön Lukács Ödön főparancsnokkal, egy rendőri különítmény

Szentmiklóssy Imre dr. vezetésével s teljes erővel fogtak a tűz elfojtásához. A bátor tűzoltók füstálarccal igyekeztek megközelíteni a veszedelmes, közben-közben felrobbanó tüzet. Lábuk alatt vízzel vegyest folyt az összetört üvegek sósav tartalma. Közel egy órai kemény munka után sikerült végre elhárítani a veszedelmet. De még délután 3 órakor is áramlott ki a fojtó füst a szűk pincehelyiségből.

A kár nem nagy, 100—200 korona.

Sokkalta fontosabb azonban ennél az a veszedelem, melyben az egész ház gazdag üzleteivel s az emeleten a városi nyilvános könyvtár forgott.

Csak egy perc késedelem vagy egy erősebb léghuzat kellett volna, hogy a tűz a jól-rosszul összetakolt faajtón áthatoljon a szomszédba a benzines hordók közé s levegőbe röpitse az egész épületet. Már maga az a tény, hogy ilyen értelmi nivóju szolga jár olyan veszedelmes helyeken, aki egyáltalában nem is tudja, sőt nem is hiszi, hogy mi történhetik vele, de még inkább az, hogy a város közepén nagy mennyiségű robbanó anyag van felhalmozva s nem eléggé gondosan: követeli, hogy az illetékes hatóság óvatos legyen az ilyenemű raktározások megengedésénél. Künn vagy legalább szigorúan zárt téren van ezeknek a helye.

Nagyvárad Vasöntőde és Gépgyár Részvénytársaság

Nagyvárad, Össi-tér.

Gazdasági gép-, eke- és keskenyvágány vasutak gyára; vasszerkezetek, közlő-művek, gépjavitó-műhely, műszaki-iroda.

Telefon 340. sz.

Tudott dolog, hogy e ház emeletén vannak a városi népkönyvtár helyiségei is. Történt volna most véletlenül egy nagyobb veszedelem: mi történik azzal a 70-75000 korona értékű köztalálattal? És mi történik azzal a nagyszámú gyanútlan emberrel, aki a könyvtárban van. Tegnap is csak Bodnár János könyvtáros higgadtságának köszönhető, hogy az ott volt 30 olvasó a lehetőségig nyugodtan távozott az életveszélyes helyről. A könyvtár helyiségei különben is szűkek, alkalmatlanok: innen a népkönyvtárt el kell helyezni. És addig is, míg a várvavárt nagyváradi kulturpalota egyszer meglesz, más helyiséget kell keresni neki. A mostani sem a könyvtár használhatóságának, sem biztonságának meg nem felel.

A tűz okozó boltiszolgát előbb a mentők vitték el, de mert sérülései kisebbek, délután a rendőrség letartóztatta, s kihallgatta. Vétkes gondatlanság miatt fog felelni.

HUMOR.

A DADOGÓ.

— U—u—uram, va—a—-an önnek e—e—egy ne—ne—ne—ne—negyedórászá—á—á—számomra?
— Van. Miért?
— Ké—ké—két pe—pe—pernyi be be—be—beszélgetésem vo—vo—vo—volna önnel.

SZÓRAKOZOTTSÁG.

Egy Nagyváradon is ismert fiatal színészlányról szól a következő kis történet:

Az ifjú színész, aki épp oly szórakozott, mint amennyire állandó pénzzavarral küzd, legutóbb vasárnap délelőtt beállított egy barátjához.

— Szervusz!
— Szervusz!
— Hogy vagy?
— Mit csinálsz?

És a szokásos bevezetés után a következő bonyolult történetet mesélte el:

— Kérlek, kedves barátom, borzasztó zavarban vagyok. A háziasszonyom kirándult Visegrádra. Elfelejtettem a kulcsot magamhoz venni és most be van zárva a lakásom és a lakásomon felejtettem az erszényemet. Légy olyan szíves, adj kölcsön tiz koronát, amíg hazajuthatok az erszényemért.

A barátja készséggel nyult a zsebébe.

— De kérlek, kedves barátom, szóra sem érdemes. Parancsolj, itt a pénz.

És átnyújtott tiz darab fényes koronát.

— Köszönöm, nagyon köszönöm — mondta a szórakozott művész s ezzel elővette a *pénztárcáját* és belesusztatta a pénzt.

AZ ADÓS SZEMREHÁNYÁSA.

— Kérlek, most már nem tréfálok. Add vissza a pénzem, a mit kölcsön adtam neked. Okvetlenül szükségem van rá.

— Látod, milyen könnyelmű ember vagy te. Magadnak is szükségem van a pénzre és mégis másnak adod kölcsön.

A VÉGSŐ AKARATNYILVÁNÍTÁS.

— Kedves leányom, ez a te véglegényed nekem sehogy sem tetszik. Még két hét van az esküvőig s ő már is úgy tesz-vesz, rendelkezik, mintha ő lenne az ur a házban.

— Ne bántsa, papa. Ezek szegénynek csak a végső akaratnyilvánításai . . .

VASÁRNAPI LEVELEK.

— VÁRAD. —

*

Váradra visszajön egy festő Rómából, szétnéz éjszaka a Bémer-téren és összezsapja a kezét.

— Nini, hát ti még itt vagytok! . . .

Hát hogy történt az, hogy ti még nem mentek el? . . . Itt ültök a Bémer-téren tavasszal, nyáron, ősszel és télen. Feketéztek, boroztok, fogadjátok a visszatérőket, kikíséritek az elindulókat s a vasutól mindig visszafordultok.

És ültök és ültök. Hát mire vártok? . . . Szörnyűség örökké az iskolában ülni! . . .

Már fáj minden nap pontosan bemenni a redakcióba, játszani a betűkkel, amiknek nincs semmi értékük, nincs életük. Fájdalmas hallgatni fehér, téli éjszakákon a véneket, akik tele vannak ragyogó emlékekkel. Évről-évre látni, hogy közülünk mindenki hivatalnok lesz, hogy a szerkesztők megsavanyodnak, kihűlnek, mint a kemencék, reszket a balkezük, amellyel irásközben leszoritják a kutyanyelveket.

És utánuk esend van a nagy ország-uton. Mintha megszűnt volna a nagy verseny, amelyben nem marad soha senki győztesen. Amelyben mindenki elbukik, legyen az költő, vagy szobrász, hegedüljön vagy álljon fehér köpenyben lombikok között. Mintha sem a hír, sem a büszkeség, sem a jövő-évtizedek már nem volnának éhesek ujjak szál fákra! Temérdek varju károg a ligetekben, tarka tollu, hamis hangu madarak ütnek tanyát a fákon. A becsületesekek: azok lemennek vidékre lapot csinálni.

Aki egyszer végignézi a halhatatlanság széles útját, az megindul büszkén, egyedül, nem törődik az éneklő-koldusokkal, a nyafogó öregekkel, a kalmárokkal, akik lekefélik a rájuk szállt port és aranyért mérik, a rézszegekkel, akik minden almafa alatt megállnak.

Ugyan mi lenne, ha Váradon

Kigyulladna egy új tűztorony!

Ha annyi aranyos ősz után

Egyik meddő és hűs éjszakán:

Itt találnának egy friss embert

Ki minden borozót kinevet,

Aki a néma évek alatt

Pipacsért és pénzért nem szaladt.

Nappal kereste a holt városban

Hogy az Asztékok kincse hol van.

Meglelte Várad régi szívet

Egy görbe utcában éldegélt

Ahol még este gramafon szólt

Letette a leány a vonót

S odafutottak az ablakhoz

Ha elment arra egy villamos

A kis utca torkából látták

Hogy bolondul égnek a lámpák

Látod ez nem lehet a jövő:

Halottak napján a temető.

Megvárjuk az első nagy vihart

És mikor már senki sem mulat:

Akkor szívárványt hajtok hozzád

És hogy lásson az egész világ:

Rajta fogod elhozni hozzám

Várad szívet, te drága leány.

Papp Jenő.

..HIREK..

Tájékoztató.

Jul. 15. d. u. 6 órakor a Biharmegyei Kasziná közgyűlése.

Nem emeljük föl az előfizetési díjakat,

mint a legnagyobb fővárosi lapok példájára biztonnal egyes vidéki lapok is meg fogják tenni. Pedig mi is érezzük a nyomasztó gazdasági válságot, nekünk is vannak gondjaink, de ezekkel szemben bizalommal tekintünk Nagyvárad és Biharmegye, általában az egész egyházmegye keresztény közönségére, mely megérti a

TISZÁNTÚL

nemes intencióit, mely velünk küzd a keresztény Magyarországért. Ezt a mi közönségünket megfelelő hirszolgálatlall ellátni, az eseményekről mindig híven és igazán tájékoztatni, a keresztény közönségnek keresztény szellemű, jó, modern lapot adni a kezébe: ez a mi állandó törekvésünk. A

TISZÁNTÚL

rendületlen kitartása a keresztény Magyarország tiszta zászlaja alatt meg is termette gyümölcseit: előfizetőinek száma folytonosan nő, egyre többen és többen látják be, hogy **keresztény ember csak keresztény lapot járathat.**

A közönség nagy érdeklődésének és hathatós támogatásának következménye azután, hogy a

TISZÁNTÚL

nagy terjedelmű, minden ízében modern, eleven lappá fejlődött, amely hirszolgálat tekintetében versenyképes, iránya, hangja előkelő, nem személyeskedik, de a keresztény Magyarország igazainak védelmében mindig harca kész.

Az új felév kezdetén kérjük olvasóinkat, támogassák, terjesszék lapunkat. További fejlesztés a mi célunk; ujévi ajándécul minden előfizetőnk megkapja a

TISZÁNTÚL

NAGY KÉPES NAPTÁRÁT,

mely maradandó értékű ajándék lesz minden keresztény család részére.

Füzdőre utazó előfizetőink részére készséggel küldjük utánuk a lapot, ha címüket levelezőlapon bejelentik a kiadóhivatalnak.

A mi lapunk önzetlenül szolgálja az igazságot és azt a közönséget, mely csak az igazságot akarja olvasni lapjában. Éppen ezért **mi nem emeljük fel az előfizetési díjakat**, csak egyet kérünk: fokozott buzgóságot a keresztény sajtó terjesztésének nemes ügyéért!

* A megyéspüspök vendégei.

Gróf Széchenyi Miklós a győri egyházmegyében még mindig oly nagy szeretetnek örvend, hogy az egyházmegye papjai most is szívesen keresik fel szeretett főpásztorukat. A győri egyházmegyéből Győrből Wagner Mihály dr Haás István, dr Mentés Domokos és Szabó Vazul, Sopronból pedig Kovács Péter érkezett Nagyváradra a püspök látogatására. Régi papjait igen szívesen fogadta a főpásztor. A vendégek pár napig időznek Nagyváradon.

* **A székesegyház felszentelésének évfordulója.** Ma van évfordulója a székesegyház felszentelésének. Ez alkalmából az ünnepélyes szentmisét Spett Gyula kanonok mondja, a szentbeszédet pedig dr Némethy Gyula tb. kanonok tartja.

* **A szavazók összeírása.** A képviselőválasztók összeírását az I. választókerület 2. szavazó körzetében július 16-án kezdik meg. Erre vonatkozólag az elnök a következő hirdetményt adta ki:

A város polgármesterének 12481-1914. sz. hirdetménye alapján értesitem az első képviselő választókerület 2-ik szavazó körzetében lakó választójogosultsággal bíró polgárokat, hogy az 1913. évi XIV. t. c. 4. fejezete, valamint az e tárgyban 109000-1914. B. M. sz. körrendelet intézkedései értelmében az 1915. év április hó 1-től 1916. év december 31-ig érvényes országgyűlési képviselő választók névjegyzéktervezetének munkálatait, illetve a választó jogosultsággal bíró egyének összeírását f. hó 16-án esütörtök délután 4 órakor fogom a Schlauch-tér 10. sz. házban megkezdeni és 17-én, péntek és 18-án szombaton mindég délután 4 órától 7 óráig folytatni s ez utóbbi napon befejezni. Felhívom tehát mindazokat, akik az 1913. évre érvényes országgyűlési képviselő választók névjegyzékébe felvéve nem voltak, de az 1913. évi XIV. t. c. 1, 2, 3, 4, 5, 6 és 7. §-a értelmében választói jogosultsággal bírnak és jelenleg Arvaház-utca, Gerliczy-utca, Kiss-utca, Lukács György-utca, Muzeum utca, 1. sz. telke, Nyomda-utca, Páris-utca, Pereces-utca, Rákóczi-ut páratlan sz. házai 31-53-ig, páros sz. házai 8. számtól a Muzeum-utcaig, Sal Ferenc utca, Schlauch-tér, Szaniszló-utca, Szent Péteri-utca, Uri-utca, páratlan számú házai 1-65. számig, Szeles utca 43 és 45 szám alatt, tehát az I. sz. képviselő választókerület 2-ik szavazó körzetében laknak, hogy a fent megjelölt helyen és időben működő összeíró küldöttség előtt saját érdekében jelentkezzenek. Nagyváradon, 1914. július 10. Dr Thury Kálmán, összeíró küldöttségi elnök.

* **Papi korális kurzus Budapest.** A budai Szent Imre Kollegiumban ma fejeződött be a papi korális kurzus, melyet az Országos Magyar Cecilia Egyesület égisze alatt Járosy Dezső, az országos m. kir. Zeneakadémia tanára rendezett. A tanolyamra az ország minden részéből hat egyhármegye képviselőjében mintegy husz pap jelentkezett, kik a gregorián korális elméletéből és gyakorlatából, nemkülönben az egyházi zene gyakorlati reformkérdéseiből nyertek instrukciót. A tanfolyam vezetősége hódoló táviratot küldött Csernoch János dr hercegprimásnak.

* **Nem titok, hogy szép leányok és szép asszonyok szépségük megőrzésére a KRIEGNER-féle szepítőszereket használják,** mivel hatásuk biztos, gyors, amellet feltétlenül megbízhatók, mert ártalmatlan anyagokat nem tartalmaznak. Szepítőt, májfoltot, pattanást néhány nap alatt eltüntetnek és meglepően finomítják, üdítik, szépítik az arcot. Egy tégely KRIEGNER-féle AKACIA-CRÈME 2 korona, puder 1 korona, szappan 1 korona a gyógyszerárakban és drogériákban, de csak Kriegner-féle fogadjunk el. Póstán minden rendelést azonnal küld az egyedüli készítő, KRIEGNER GYÓGYSZERTAR, Budapest Kalvin-tér.

* **Elmarad a népfelkelők jelentkezése.** A honvédelmi miniszter tegnap rendeletileg tudatta az alispánnal, hogy a népfelkelők szokásos jelentkezése az idén elmarad. A miniszter rendeletét kedvező helyzet alakulására magyarázzák.

* **Öngyilkos parasztgazda.** Alsó-tótfaluból jelenti tudósítónk, hogy ott a község egyik legjobb módu gazdája tegnap öngyilkosságot követett el. Szonye Demeter már két év óta betegeskedett s gyógyittatására vagyonának nagy részét feláldozta. Bejárta a legjobb nevű professzorokat, de nem tudták meggyógyítani. A hosszú betegeskedés annyira elkeserítette a gazdát, hogy tegnap, mikor senki sem látta, felment a padlásra és ott egy gerendára felakasztotta magát. Délben hozzátartozói keresésére indultak a gazdának, akit meg is találtak életelenül.

* **Az új vámellenőr kinevezése.** Szücs János volt I. osztályu vámellenőrt a csütörtöki városi közgyűlésen tudvalevőleg rendőrfelügyelőnek választotta Nagyvárad város törvényhatósága. A választás folytán megüresedett I. osztályu vámellenőri állásra Komlóssy József polgármester helyettes Wawrek Sándor havidíjast nevezte ki.

* **Ausztrália felső apostoli delegátusa.** A Magyar Kurir jelenti: Az Ausztráliában erősen fejlődő katolikus hitélet szükségessé tette, hogy a pápa ezen kontinensen is apostoli delegatúrát szervezen. Első delegátusnak Mgr. Bonaventura Cerrettit szemelték ki, aki hosszabb időn át a pápai államtitkári hivatalban működött, majd a kubai apostoli delegatura titkára, utána pedig a washingtoni delegatura uditorja volt. Az új delegátus július 19-én fogja Merri del Val biboros államtitkár püspökké szentelni.

* **Rendőrvizsga.** Tegnap délután vizsgáztak le az új rendőrelvények, a kiket Egely Alajos rendőrkapitány oktatótt. A rendőrelvények egytől egyig megállották a helyüket — az elmélet terén — csak aztán a gyakorlatban is olyan leleményesek és kifogástalanok legyének.

* **Megkezdtek a választók összeírását.** Tegnap megkezdtek Nagyváradon a választók összeírását és pedig az I. választókerület 4. választó körzetében, a Szeles-utcai községi iskolában. Juricskay Barna tb. tanácsnok elnökle alatt dr Dávidovics Sándor és Fröhlich György tagokból álló bizottságnál összesen 25 polgár jelentkezett, akik egy kivételével, mind iparosok voltak. Kettőt utasítottak el és pedig egy iparos munkást és egy földmivest, akik nem tudták igazolni, hogy a törvényben megszabott idő óta üzik foglalkozásukat. Meglepő, hogy csak ilyen csekély számban jelentkeztek, ami nem nagy érdeklődésre mutat, különösen azért is, mert éppen a Rét város rész egyike az iparos munkások által legsűrűbben lakott helyeknek.

* **Pósa Lajos temetése.** Tegnap délelőtt feltizenegy órakor temették el Pósa Lajost Budapest a Kerepesi-uti temetőben. Az ércekporsót Jókai Mór halotti leple borította, felette baldachin függött. A ravalt délszaki növények, pálmák és babérok övezték. A gyermekek ezrei állottak könnyes szemmel az ő nagy halottjuk holtteste előtt s mindegyik virágot, koszorút, csokrocskát tett le a ravatal lábához. A gyászbeszédet Petri Elek református lelkész tartotta. Herczeg Ferenc, Rákosi Jenő, Móra Ferenc, Gaál Mózes és Weszely Ödön tartottak búcsubeszédet. Az Operaház énekkara gyászdalokat énekelt és a cigányok eljátszották szép, magyar nótáit.

* **Mezey Gyula balesete.** A rendőrség kihágásügyi osztályának köztisztviselőben álló vezetőjét, Mezey Gyula rendőrkapitányt sajnálatos és súlyos baleset érte. Egy autót emelgetett és annyira megerőltette magát, hogy orvosi segítséget kellett igénybe venni. Mezey Gyula, aki iránt osztatlan részvét nyilvánult meg az egész városban, több napig lesz kénytelen az ágyat nyomni.

* **Felhívás Lourdesba induló országos zarándoklatra.** Főmagaságú báró Hornig Károly dr. veszprémi bibornok püspök ur engedélyével országos zarándoklat indul Lourdesba. Indulás különvonaton Budapestről: 1914 augusztus hó 21-én. Utirány a következő: Budapest—Győr—Bécs—Insbruck—Feldkirch—M. Ein-Toulouse—Lourdes (4 napi tartózkodás)—Toulouse—Lyon—Paray-le-Monial—Bassel—Schaffhausen—Zürich—Romanshorn—Lindau—München—Bécs—Győr Budapest. Részvételi ár: I. osztályon 540 korona; II. osztályon 420 korona; III. osztályon 255 korona. Alulírt rendező-bizottság ezton is kéri a zarándoklatban résztvenni szándékozókat, hogy jelentkezésüket küldjék dr. Fater István papnöv. aligazgató, theol. tanár, a zarándoklat vezetője címére (Veszprém, Szeminárium), aki kívánatra bárkinek küld részletes programot.

* **Kiss Károly halála.** Részvétellel értesülünk egyik nagyváradai kereskedőnek: Kiss Károlynak haláláról. A még férfi kora deien levő férfiú egyike volt Nagyvárad legtekintélyesebb kereskedőinek. Mint a vol Janky-féle fűszer- és gyarmatáru kereskedő cég tulajdonosa, számottevő helyet foglalt el Nagyvárad kereskedő világában. Beltagja volt a kereskedelmi és iparkamarának, több pénzintézetnek és részvénytársaságnak igazgató tagja, Nagyvárad városának virilis tagja volt. Evekkel ezelőtt súlyos betegség támadta meg az életerős férfit s bár egészségi állapota javult, egészségét nem nyerte többé vissza. Gyengélkedése miatt virágzó üzletét eladta s visszavonulva családjának élt. Tegnapelőtt állapota hirtelen válságosra fordult. Az orvosi tudomány már nem tudott segíteni s az alig 51 éves férfiú kiszenvedett. Ifju neje és három gyermekén kívül nagyszámú előkelő rokonság gyászolja. Temetése ma, vasárnap, július 12-én délután fél 5 órakor lesz a Körözs-utca 21. számú háztól.

* **Az ökrös szekér kerekai alatt.** Borzalmas jelenetnek voltak szemtanúi tegnap delelőtt a pontoskői gazdák. Sztán György, egy 12 éves gyermek hajtotta a községen keresztül két ökröt, melyek rozoga szekeret vontattak a kaszáló felé. Utközben az ökrök valamitől megvadultak s vesztetten száguldva ragadták tova a szekeret a gyermekkel együtt. Az emberek vilákkal álltak utját a megvadult állatoknak, azonban azok szarvukkal szét kergették az utjukba állókat. A szekéren a kis fiú kétségbeesve kiáltozott segítségért s rémülten fogózott a szekér oldalába. Az ökrök a szekeret egy árkon ragadták keresztül. Itt a nagy zökkenés következtében a gyermek a szekérről leesett még pedig oly szerencsétlenül, hogy az egyik állat rátaaposott és a szekeret is keresztül huzta rajta. A gyermeket eszméletlenül szedték fel hozzátartozói, akik nyomban beszállították a belényesi kórházba. Életben maradásához nincs remény.

* **Értesítés.** Van szerencsém az én tisztelt közönségemet értesíteni, hogy zenekarommal minden este a „Royal“-kávéházban hangversenyeznek. Tisztelettel kérem, méltóztassék nagybecsű támogatásával megtisztelni. Bebe Károly.

* **Eljegyzés.** Dr Roskopf Béla orvos eljegyezte Krassó Edith kisasszonyt Szatmárról.

* **Tűz a pesti vonaton.** Tegnap délelőtt a Budapest-felől Nagyváradra jövő gyorsvonat posta kocsijában eddig ismeretlen okból tűz keletkezett. A láng Szolnoknál csapott fel és a kezelőszemélyzet úgy lokalizálta a veszedelmet, hogy az égő ujság csomagokat kidobálta. Néhány csomag ujság vált hasznavehetetlenné és különösen a nagyváradi előfizetők közül sokon nem kapták tegnap délben a pesti lapokat. A kár jelentéktelen. A vizsgálat megindult, hogy kit terhel a felelősség.

* **Dr Bock Ármint,** a kiváló szemorvost Hlatky Endre főispán kinevezte a Sztaroveczky Gyermekkórház t. rendelő orvosává.

* **Titokzatos halál a Hollód vizében.** Drágeséke csöndes népét titokzatos eset tartja izgalomban. Tegnap reggel ugyanis a község határában folyó Hollód patak egyik mellék ágában halva találták meg Kimpán Erzsébetet, a községi bíró leányát. Az előjáróság nyomban megindította az eljárást, mert büntény látszott fennforogni. A vizsgálat során kihallgatták a leány szüleit és más hozzátartozóit, akik csak nagyon kevés felvilágosítást tudtak adni. Eddig mindössze annyit sikerült megállapítani, hogy Kimpán Erzsébet péntek este családjával együtt tért haza az aratásról. Az egész család együtt vacsorázott. Vacsora után, mikor már mindenki aludni tért, a leány csöndesen felöltözött és kiment a lakásból. Hozzátartozói csak reggel vették észre, hogy a leány hiányzik, mire azonnal keresésére indultak. Keresés közben tudták velük, hogy a lányt halva találták meg a határban folyó patak vizében. A hullán erőszak nyomai nem látszanak, de viszont semmi ok sincs arra a föltevésre, hogy az illető öngyilkosságot követett volna el. Megmagyarázhatatlannak látszik az is, hogy a leány késő este távozott el hazulról és a patakhoz ment, ahol pedig semmi dolga sem volt. A rejtélyesnek látszó ügyben a drágesékei esendősége nagy ambícióval folytatja a nyomozást.

* **Órák a visszaélések ellen.** Az a sok visszaélés, amelyet a vásárló közönség kárára bizonyos órák, bazárok stb. nap-nap után elkövetnek, arra indította a Magyar Órák Országos Szövetségét, hogy azon üzletek részére, amelyeket szolid kereskedői elvek mellett és szakszerűen vezetnek s így a közönség bizalmára érdemesek, oklevelet ad ki. Az oklevelek kiosztását már megkezdette a szövetség és e hó végéig be is fejezi. Egyidejűleg több százezer példányban röpiratot bocsát ki, amelyben rámutat a leggyakoribb visszaélésekre és tanácsot ad a közönségnek, hogy mint kell eljárnia, mire kell különösen ügyelni, amidőn órát vásárol vagy javíttat, ha a megcsalódástól és károsodástól megakarja magát óvni. A röpiratban feltünteti az oklevél kicsinyített mását, hogy a közönség annál könnyebben és biztosabban felismerje a szövetség kötelékébe tartozó szakképzett órásmestereket. A Szövetség azt ajánlja, hogy mindenki a helyben lakó órársoktól szerezzék be óráját, mert a gyárból kikerült óra ritkán jó, azt még javítani és szabályozni kell. Háromféle szerkezet van: Roskopf-, cylinder- (henger) és anker- (horogny) szerkezet. A Roskopf-szerkezet, ha csapjai kőben járnak és acélból vannak a tengelyei, elég jó, különben nem ajánlható. A cylinder-órának legalább 6 köre kell járnia, hogy meglehetősen szolgálatot tegyen. A 10 köves cylinderóra már a jobb órák közé

tartozik, melynél minden tengely csapja kőben jár és így az olajsűrűsödést több ideig állja. Az anker-órák szerkezete igen finom, de kényes is. Járásukat pontosan ki lehet szabályozni, úgy hogy ezek az órák a mindennapi használatra teljesen megfelelőek.

* **Nagy szerencsétlenség** a nyári hőség okozta nagy gyermekhalandóság, ha a tehéntej hamar megromlik és a szegény kis csecsemőknek nincs megbízható táplálékuk. Minden gondos anya tehát idejekorán kísérletet tesz kedvencénél a régbevált Nestlé-féle gyermekliszttel, melyet a kis gyermekek nagyon szívesen vesznek és azonkívül olesón megszerezhető. — Próbadobozt díjtalanul küld a Henri Nestlé cég, Wien I., Biberstrasse 129. P.

* **Nagy tombola a Fekete Sas kávéházban.** Ma, vasárnap este a Fekete Sas kávéházban szenzációszámú menő ingyen tombolaestélyt rendez a két agilis bérlő, kik minden alkalommal bebizonyították, hogy sem költséget, sem fáradságot nem kimélnék, csak oda törekednek, hogy a kávéházat látogató közönség meglegedését érdemeljék ki. Ma este 16 értékes tárgyat sorsolnak ki, minden egyes tárgy igen nagy értéket képvisel.

Ifj. Voszka Ferencz

és Társa cipész mesterek

Szilágyi Dezső-utca 6. szám.

! Mértékszerű megrendelések a legpontosabban. !

Kath. Kör tagoknak előírt engedménnyel.

x **Szerencsétlen gondolat** izzadó lábra zsíros kenőcsöt kenni, tönkre teszi a harisnyát s az amugy is nedves láb a megolvadt kenőcsben cupog. Száritóra van szükség s mi szárit jobban mint a por. Egy igen szerencsés összetételű olasz port árul az „Ujvárosi drogueria“ lábizzadás ellen, 70 fillérért egy nagy dobozzal.

x **Egy keresztény** iparos keres felügyelői, raktárnoki, bankszolgái vagy ehhez hasonló állást óvadék mellett. Cim a kiadóhivatalba.

x **Üzlethelyiségek** kisebbek-nagyobbak azonnal kiadók Kugler és Andrányi cégnél.

* **Társ vagy társnőt** keresek 20.000 korona készpénzzel, évi haszon 100.000 korona, fedezet van. Cim a kiadóba.

x **Aszódy Mihály** Trieszti Kávé, Tea behozatala Nagyvárad, Kossuth-utca Sas palota Telefon 635. sz. Kakao ajánlat. A Banán kakao a gyermek világot meghódította a szülők öröme, ezen kakaótól a gyermekek hiznak, erősödnek, rendkívül táperejű. E kakaónak 1/4 kilója 1 korona, 1/8 kiló 50 fillér. Nagyváradon e yedüli főlerakat Kossuth-utca és a Rákóczi-uti új kávéüzletben van. Hollandi kakao 1/4 kiló 1 korona, 1/8 kiló 50 fillér, 1 kiló 3-60 fill. Ajánl m Rákóczy-uti Csokoládé Király fiók üzletet a cukorka vásárló közönség figyelmébe. Kugler Gabeaud bombonokkal felszerelve. Egyidejűleg méltóztassák a zódi 8 félé zamatu pörkölt kávéit meghozatni, mely izre és zamatra utánozhatatlan. Mindkét üzletben motorizált kávépörköldé. Tea, rum, cognac, gyógy bor, likőrök, kotányi édes paprika, sajt, szalámi, lipői turó, méz, zsemek eredeti angró ában lesz számítva. Japán szervizek a Rákóczi-uti üzletben kirakatában látható

x **Petőfi-utca** végén a Törköly-mérő-ut 114. sz. alatt két egyszobás lakrész május 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál, Kossuth-utca 6.

x A legújabb **párisi kalap-ujdonságok** egyedül KOHN HELEN kalapüzletében kaphatók, Nagy Sándor-utca (Weiszlovich-ház), ahol nagy választék áll a hölgyközönség rendelkezésére a legizlésebb és a legújabb divatu kalapokban igen olcsó árakban. A Szigligeti-színház művésznőinek kalapszállítója. Átalakításokat modellek után vállal.

x **Kossuth-utca 2. sz. házban** a volt Sziehta, valamint Tóth Zsigmond-féle üzlethelyiségek azonnal kiadók. — Ugyanott az emeleten egy kétszobás udvari lakás hozzá tartozó mellékhelyiségekkel május 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

x Egy nagy **raktárhelyiség** a Szacsavay-utca 11. számú házban AZONNAL kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbank rt.-nál.

x Női fehér vászon fél cipő amerikai forma bőr sarokkal gombos, fűzős, kivágott, spangnis 5 korona, szarvasbőr női fél cipő, finom női bőr fél cipők minden színben 5 korona. Szandál 20—25 számig 2 korona, 26—28-ig 2 K 60, 29—34-ig 3 K 20, 35—43 4 K. Férfi chevrau amerikai cipő 10 K. Kalapok uri divat cikkek fehérneműek legolcsóbb beszerzési forrása FEKETE JENÓNÉL Szent János-utcán Kis Pipa vendéglő mellett. Telefon 13—70.

x **Kiadó lakások.** Szőlős-utca 12. szám alatt két szobás lakás a hozzá tartozó mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. — Csí-tér 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Hattyu-utca 35. sz. alatt egy szobás lakás mellékhelyiségekkel együtt azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Tak.-pénztár r.-t-nál, Kossuth-utca 6.

x **Kiadó lakások.** Szacsavay-utca 11. számú házban egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel AZONNAL kiadó. — Ugyanott egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel f. évi NOVEMBER 1-ére kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbank rt.-nál.

x **A legjobb akarattal kérem** győződjön meg a világhírű Rádium Bohémi Japán Roma hegedű hur különlegességeimről. Gramofon lemez ujdonságok Király, Fedák, Rózsa, Környei, Fráter nagysikerű felvételei. Saját készítményű modern cimbalnok, gramofon, hegedű és az összes hangszerek javítása olcsón. SIMON GYULA Rákóczi-ut 22. hangszerkészítő.

* **Ingtatlan eladás.** Nagyteleky-utca 31 szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

„The Roosevelt Schoe“
amerikai cipők
12-50 és 16-50 kizárólag

Reichard Dezső
cégnél

Rákóczi-ut Orsolya zárda
épületében kaphatók.

A legszebb
kézimunkák
Tátray cégnél

Rákóczi-ut 4. Telefon 783.

x **Korona-kávéház.** A jókedvű és fesztelen mulatozásnak ma Nagyváradon egyetlen tanyája: a *Korona-kávéház*, ahol minden este Nagy Misu daltársulata tart nivós előadást. A társulat starja *Kínéses Vica*, a fiatal és csodaszép szubrett, akinek énekművészeténél csak táncetehetsége nagyobb. A kitűnő Gyöngyi-pár továbbra is vonzerővel hat, Szende Mancsi és Lukács Teri táncduettéje minden este osztatlan tapsviharban részesül.

REPORTÁZÁS

A mai football-mérkőzések.

— A Corinthiánok érkezése. —

A Magyar Corinthiánok footballcsapatának mai nagyváradai bemutatkozását óriási érdeklődés kíséri.

A verseny délután fél 4 órakor veszi kezdetét, amikor a NAC II.—NAC Ifj. csapatai tartják meg régóta tervezett revans mérkőzésüket.

Délután fél 6 órakor kerül a sor a Corinthiánok—Nagyvárad válogatott mérkőzésre, melynek vezetésére Niessner Aladárt kérték fel a felek. A Corinthiánok csapatával szemben a nagyváradai csapat a következőleg áll fel: Postarik—Kovács, Könczey, Jónás, Rózsavölgyi, Csobán, Gyugyu, Strasser, Kürschner, Hamburger, Brán.

Este 8 órakor a fővárosi vendégek tiszteletére a Pannonia külön termében bankett lesz.

A pályán nagyszámu rendezőség tartja fenn arendet.

Pénztárnyitás délután fél 3 órakor. Hely-árak: Fentartott hely 3 kor. (hölgyeknek 2 kor. Tribün 2 korona (hölgyeknek 1 korona) Állóhely 1 korona. Diákjegy 60 fillér. Szabadjegyek érvénytelenek.

Teniszezők csakis igazolvánnyal bocsátatnak be, azonban a football téren tartózkodniok csakis jegyváltás ellenében lehet.

„NYILTÉR”

Reisz Miksa

butorgyára BÉKÉSCSABA NAGYVÁRAD,
Rákóczi-ut 14. szám.

Üzemünket tetemesen kibővítettük, ennek folytán elismert elsőrendű készítményeinket — minden versenyt kizáró olcsó árban szállíthatjuk.

TELEFON: 9—04. SZ.

IRODALOM

Az **Élet** című szépirodalmi hetilap július 12-iki számában S. Bokor Malvin folytatja a „Völégény ur” című kitűnő regényét. Elbeszéléseket találunk Domonkos Istvántól és Erdődi Mihálytól; verseket Sik Sándortól, Garay Annától, Finta Sándortól, Markos Bélától és Schützenberger Lajostól. Cikkeket írtak e számba Gineverné, Győry Ilona és Pogány Kázmér. Ezenkívül találjuk még Parázs szellemes csevegését, a „Heti beszélgetések”-et és a rendes heti rovatokat, melyeket még az aktuális illusztrációk egészítenek ki. E kitűnően szerkesztett katolikus szépirodalmi lapnak a terjesztését olvasóközönségünk legmelegebb jóindulatába ajánljuk. Szerkeszti Andor József. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII., Damjanich-u. 50. Előfizetés félévre 10 korona, a Tiszántul előfizetői részére 8 korona. Mutatványszámot készséggel küld a kiadóhivatal.

A „**Vasárnapi Ujság**” július 12-iki száma ismét a szerajevói eseményekkel foglalkozik, nemcsak sok, de kiváló érdekességű szép képet közölve a megboldogult pár trieszti, bécsi és arstetteni temetési szertartásáról, a berlini gyászistentiszteletről s néhány érdekes felvételt a szerajevói tüntetésekről. E rendkívül bő illusztrációs anyag mellett olvasnivaló is bőven van a számban: Kaffka Margit eredeti regényének folytatása mellett fordított regényt is közöl, továbbá Szemere Györgytől novellát, Oláh Gábertől és Babits Mihálytól költeményeket, Zubolytól cikket Katona József százestendős Bánkbánjáról s a rendes heti rovatok. Irodalom és művészet sakkjáték, stb. — A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt korona. Kiadóhivatal: Budapest, IV., Egyetem u. 4.

Világkönyvtár. E vállalat legújabb, most megjelent kötete Wagner Richard: Művészet és forradalom. Fordították Gy. Alexander Erzsé és Radvány Ernő. Wagner Richard legjelentősebb és legmélyebb elméleti írásait adja ez a könyv. Művészet és forradalom az első tanulmány címe, de joggal áll ez a cím az egész kötet előtt is. Wagner nem csak a zenében és a zenedramában hanem a zene, a dráma és a színpad elméletében is forradalmat jelent.

Wagner Richard muzsikáját igazán és belülről megérteni csak az elméleti írásain keresztül lehet. Elméleti írásai mutatják meg mindazt a sok és szétszakíthatatlan kapcsolatot, amelyek Wagnert a ma nagy társadalmi kérdéseithez fűzik. A Wagner művészetét szeretők vagy megérteni akarók nagy seregének valóságos Wagner-breváriuma lehet ez a könyv. A Világkönyvtár egy egy kötete tartós vászonkötésben 1 korona 90 fillérbe kerül és minden könyvkereskedésben kapható.

Az esküdtbirósági novella és a sajtótörvények. Kevés újabb törvényalkotás keltett akkora vitát, mint az 1914. évi XIII. törvények az esküdtbiróságok előtti eljárásra és a semmisségi panaszra vonatkozó rendelkezések módosításáról és az 1914. évi XIV. törvények, a sajtóról. Mind a kettőt hevesen támadták egyes oldalakról, másrészt mind a kettő valóban lényeges módosításokat jelent jogrendszerünk igen fontos intézményein.

A közönség, sőt a jogászközönség egy része sines teljesen tisztában a két fontos reform lényegével. Igen hasznos munkát végeztek tehát dr. Takács Aurél budapesti kir. törvényszéki bíró, dr. Török Sándor budapesti ügyvéd és dr. Nagy Albert budapesti kir. ügyész, mikor a két fontos törvény szö-

vegét magyarázatos jegyzetekkel ellátva kiadták. A 274. oldalra terjedő kötet behatóan foglalkozik mind a két törvényvel, közli a miniszteri indoklás lényeges részeit a törvényekben idézett más törvényhelyeket és biztos áttekintést nyújt mindkét törvény egész rendszeréről. Mindenkinék, a kikre nézve bármi tekintetben vonatkozással bírhat akármelyik törvény a munka igen hasznos vezérfonalul szolgálhat. Ára 3 korona, megjelent dr. Török Sándor kiadásában Budapesten.

TÁVIRÁTOK

A trónörökös árvái köszönő levele.

Temesvár, jul. 11.

(Saját tudósítónktól.) Hollinger Bernát ügyvéd két kis leánya, kondoleáló levelet és két szentképet küldtek az árva Zsófia hercegnőnek. Ma érkezett meg a válasz még pedig magyarul, a mely így hangzik:

Fogadjátok köszönetünket kedves részvét soraiktokért és a szép szentképekért. Üdvözlő mindkettőtököt Hohenberg Zsófia.

Mikor lép fel a monarchia Szerbia ellen?

Bécs, jul. 11.

A monarchia Szerbia elleni felépéséről eddig forgalomba került hírek korainak bizonyultak. A monarchia nem lép föl Szerbia ellen mindaddig, míg Szerajevóban a vizsgálatot be nem fejezik.

Bécsben új közös minisztertanács lesz, amit megelőz a katonai tanácskozás. Ez a minisztertanács döntő fontosságú, mert akkorára Szerajevóban teljesen elkészülnek a vizsgálatok és az összes adatokat átadják a minisztertanácsnak. Beavattottak ebből a helyzet kiélesedésére következtetnek. Hartwig halála nem lesz befolyással a Monarchia magatartására.

Az új trónörökös politikai kiképzése.

Prága, július 11.

Mértékadó helyről jelentik, hogy Ófelsége kívánságára, már a legközelebbi napokban megkezdik két nagynevű politikus Károly Ferenc József trónörökös politikai kiképzését.

Tűz a csillagbörtönben.

Szeged, július 11.

Ma tűz ütött ki a csillagbörtönben. A tüzet a 4. számú cellába zárt Balog József nevű rab okozta, a ki a feletti elkeseredettségében,

hogy magánzárkába esükták, meggyújtotta a szalmazsákot. A tüzet gyorsan lokalizálták.

Összevagdalt huila a Duna csatornában.

Bécs, jul. 11.

Az itteni Duna csatornában egy szeneszsákba vart szét darabolt női hullát találtak, amelynek a karjai és feje hiányzik. A nő 40 éves körüli munkás asszonynak látszik. Fehérneműjében A. P. monogram van himezve.

A delegációkat novemberre összehívják?

Budapest, jul. 11.

(Saját tud.) A legutóbbi bécsi közös miniszteri értekezlet tárgyalta többek között a közös miniszteriumoknak a legközelebbi delegációk elé terjesztendő költségelőirányzatait. Hir szerint a delegációkat az ősszel, valószínűleg november közepére hívják össze Bécsbe. A delegációk őszre való összehívását nyilván a magyar kormány siettetni, hogy a jövő év elején meginduló választási haretől ne vonja el a delegációk tárgyalása.

Betyárvilág Szegeden.

Szeged, jul. 11.

(Saját tudósítónktól.) Az ugynevezett Alsótanyán napok óta fegyveres banditák garázdálkodnak. Szegedre is bemerészkednek, rabolnak, névtelen levelekkel zsarolnak. Tegnap agyonütötték Klia Józsefet, aki egy lövés zajára lépett ki a házból. A rendőrség és csendőrség szigorúan nyomoz.

Regénycsarnok.

Modern Bar Kochba.

— Regény. —

Irtá: Cseres Andor. 38.

Mi hát az ember joga! — bizony nem az, amit a papok és követők hirdetnek, hanem amit Epikuros és Nietzsche tanítanak. Ma az evolúció tana szerint — állatok vagyunk, mert azok vagyunk, csak hogy fejlettebb formában mint a majom, a hangya, a hód, akkor ösztöneink legyenek az irányadók, a gyönyör, az élvezet, a törvény és társadalmi korlátok áttörésével — a jelen kihasználása, nem kiélvezése.

A szónok meghajtotta magát, annak jeléül, hogy értekezését befejezte, mire falrengető taps és éljen riadt fel és betöltötte a városháza épületét.

A nagy hatású szabad előadás és a csend helyre álltával Levantei Jónás, a hatalmas beszédű, mély gondolkozó rabbi, reb Akiba tisztelője és követője lépett a szószékre.

Barna arcához, fekete haja és fekete szakállához olyan felségesen jól állottak mély tűzü villogó szemei.

Erős, vastag, zengzetes hangon kezdett beszélni.

— Uraim és hölgyeim! — mondotta, — távol legyen tőlem, hogy én azokat, amiket a hatalmas szónok előterjesztett, megcáfolni akarjam. Nagy ő és hatalmas, mint Bar

Kochba, a csillag fia volt és amikor szólt, nem tagadta meg a lélek halhatatlanságát és amikor az ösztönt állította fel tantétele alapjául csak azt tette, amit Józua tett Jerichó előtt.

Igen, uraim és hölgyeim, összeverte a cserépfazekakat, megfuvatta a harsonákat és Jerichó falai ezek hatása alatt ledőltek Izrael fiai előtt.

Ime, uraim és hölgyeim! ez a modern élet, amit előadni hallottunk.

Látszatra kétféle zsidóság van.

Az egyik rész szigorúan tartja magát a dogmákhoz, megtartja a vallás összes parancsait és vallási kérdésekben nem ismer megalkuvást.

A zsidóság másik része pedig az, amelyik egyáltalában nem ragaszkodik a dogmákhoz, a vallás rítusaihoz és seramit sem tart meg. |

Amde ezen két frakción kívül van még egy harmadik, amely csak most keresi önmagát, amelyé a jövő s ez a modern zsidóság.

Németországban már megindult a liberális zsidóság mozgalma, amelynek az a célja, hogy a zsidóságot beillesse a mostani modern társadalmi keretek közé. Ez a mozgalom keresi a módokat, az eszközöket, hogy célját elérje, keresi az utat, amelyen haladva a vallás dogmáit össze tudja egyeztetni a modern társadalmi élettel.

A zsidók modernizálása még csak forrásban van, még nem állapodott meg, még önmagát keresi ez a zsidóság; de annyi bizonyos, hogy ez a liberális zsidóság a peszach ünnepét megüli. Meg kell ülnie ezt az ünnepet, mert a legszebb tradíciók fűződnek az ünnephez, a lelkek megújódását és megtisztulását eredményezi a peszach megünneplése.

A jelen levő közönség, Baruch Lévi rabbi kivételével, megtapsolta és megéljenzte a beszédet.

Mikor Levantei Jónás leszállott a szószékről, oda ment hozzá Baruch Lévi, méltatlankodva kérdezte:

— Mit beszéltél te? — Hiszen azok nem lehetnek zsidók ott Deutschlandban?

— Csak nem hagyhattam a közönséget abban a hitben, hogy a dr Brinza Salamon lenne egy okos ember.

— Ha az olyan szépen zagyvált ostobaságokat, miért kellett neked őt követni?

— Tul licitáltam, Lévi Baruch, most a hallgatók nem tudják, mit higyenek.

A dr Brinzát üdvözlők tömegéből kiemelkedett a főispán, kinek nagy tisztelettel nyitottak utat, hogy a délcegen, felemelt fővel és előre nyújtott nyakkal álló szónokhoz férhessen.

— Öszintén gratulálok a nagy sikerért, barátom! — mondotta a nyájasan mosolygó főispán, — csak egyet nem értettem meg, azt, hogy ki az a modern Bar Kochba?

— Az én vagyok! válaszolta dr Brinza fölényesen.

— Értem. De még azt sem értettem meg, hogy ki az az übermentsch?

— Az is én vagyok!

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG

A pénzügyi piacról.

Előkelő gazdasági tekintélyek és financierek, annak a nézetüknek adnak kifejezést, hogy a mostani pénzügyi krízis szokatlanul hosszú lesz és a javulás csak igen lassu menetben, ha egyáltalában, be fog következni. A gazdasági élet mult heti eseményei ezt a feltevést mintegy nyomtatékosan igazolni látszanak.

Az expansió idejében a spekuláció tul

nagy méreteket öltött úgy, hogy a krízis beálltával az összeomlás is annál nagyobb volt. Hozzájárul a válság kiélesedéséhez a nemzetközi politikának általános bizonytalan volta, mely sehogysem tud nyugvóponttra jutni. Az ultimó után a nemzetközi pénzpiacra általában lényegesebb változás nem állott be. Budapesti és bécsi piacon pénználat mondhatjuk, hogy nincs. Külföldi ajánlatok pedig egyáltalában nem érkeznek.

A Osztrák magyar bank ultimó kimutatása ismét 117 millió, adóköteles bankjegyforgalmat mutat fel szemben a mult heti 131 millió adómentes tartalékkal. A bankjegy forgalom 244 millióval, azaz Kettőezerháromszázhuszonöt millióra emelkedett, az érékéslet pedig 333 millióval csökkent. a váltótárca 207 millióval, a lombard 22 millióval emelkedett.

A párisi piacot általában a nagy államkölcsön absorbeálja, a melyre nagy pénzkészleteket halmoztak fel, ennek befolyásaként azt hitték, hogy a francia bank a kamatokat le fogja szállítani, ami azonban nem következett be. Érdekes a bank aranyállománya, mely az ultimó kimutatás szerint 4058 millió, ez a legmagasabb összeg, melyet nemzeti bank eddig el ért. A mai kamattételek Budapesten a következők:

Első bécsi váltó 3⁵/₈%

Első budapesti váltó 3³/₄%

Közép bankok 4%

Tárcaaváltók 4¹/₄% 1/2%

Gabona üzlet.

Buza októberre	— — —	12,92
Buza 1915. áprilisra	— — —	13,04
Rozs októberre	— — —	9,30
Zab októberre	— — —	7,70
Tengeri májusra	— — —	7,29
Tengeri júliusra	— — —	7,41
Tengeri 1915. május	— — —	7,14

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	753,50
Osztrák hitelrészvény	—	585,—
4%-os koronajáradék	—	79,15
Osztr. magy. államv.	—	657,—
Jelzálogbank	—	384,—
Leszámitoló és pénzváltó	—	463,—
Hazai bank	—	264,—
Magyar bank	—	463,50
Keresk. bank	—	3515,—
Rimamurányi	—	569,—
Salgótarjáni kőszén	—	641,—
M. Alt. Kőszénbánya	—	928,—
Közúti vasút	—	552,—
Városi villamos	—	297,—
Adria	—	546,—

A szerkesztésért felelős:

DR KRÜGER ALADÁR.

Kevés pénzért sok mindent vásárolhat, és pedig:

női harisnyák, párja 30 fillértől, selyem harisnisnyáig
férfi zokni " 28 " " zokniig
gyermek harisnya kötött 20 fillértől. Női férfi fehérneműk zsebkendők, ridikülök pénzerszények, ernyők igen olcsó árért. Himzés valódi klópli csipkék.

Férfi gallér darabja 10 fillér,

csak míg a készlet tart. Vidéki rendelések utánvétel, viszont eladóknak engedmény, meg nem felelőért a pénzt visszaadjuk.

Klein Sándor és Társa
Rákóczi-ut 14.

**Hóditó körutra
indul az új
kőbányai sörfözde:**

**FŐVÁROSI SÖRFÖZŐ R. T.
KÖBÁNYÁN**

Főraktáros: Gilányi-ut 57. szám.
Telefon 398.

PAPI RUHÁK.

Tisztelettel értesítem a nagyságos és főtisztelendő papságot és a n. é. közönséget, hogy papi és civil ruha tökéletességét áttanulmányoztam Budapesten, hogy a nagyságos és főtisztelendő papságnak kényelme legyen nálam beszerezni a szükségletét. Vidéki megrendelőnek elég egy minta reverenda beküldés, esetleg hívásra személyesen kiutazom.

Alkalmomra bármilyen szalon ruha kölcsön kapható.

Alázatos tisztelettel
VAJNOVSZKY KÁROLY
papi- és polgári szabó.
Szent János-utca 32. (Saját ház.)

ALAPITTATOTT 1898-BAN.

Kálvária-utcán egy üres telek eladó.

**Első nagyváradai
cementipar.**

Készíték granitó, terrazzo, műkö és minden e szakmába vágó munkálatokat, házi csatornázásokat a városi mérnöki hivatal előírása szerint, városi mérnöki hivatal mellett. Kivánatra angol closet berendezéseket a legelőnyösebb fizetési feltételek mellett a leglelkismeretesebb és legmészebb menő jóállás mellett készítek. A nagyérdemű közönség becses pártfogását kéri tisztelettel

NUTTA JAKAB

cement és betonművek vállalata.
Szaniszló-utca 67. szám. (Saját ház.)

**Czillér
áruházaiiban**

**nagy nyári
OCCASIO!!**

keretében

Divat selymek: Sa-
tin de schine Liberty
Charmens Papillion
Taft Ideal

tetemes áreszálli-
tással árusítatnak

Eponge vászon, Etamin,
Sada és Creppek, Fürdő-
köpeny, Fürdőruhák és ci-
pők, Himzett gallérok, ere-
deti amerikai Sandalok,
férfi divat cikkek

rendkívül leszállított
olcsó árai
feltűnést keltenek.

2078—914. tkvi sz.

Árverési hirdetmény kivonat.

A székelyhidi kir. járásbiróság, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Davidovics Sándor végrehajthatónak Tólesér István tt. gyám által képviselt kisk. Tólesér István és Margit végrehajtást szenvedők elleni végrehajtási ügyében a székelyhidi kir. járásbiróság területén levő, Erkenéz községben fekvő, s az érkenézi 324. sz. betétben A. I. 1-6. sor, 325/3. 361/3. 401/3. 325/2-d. 361/2-d. 401/2-d. hrsz. alatt felvett, a Határuti dűllőben levő 7 hold, 1358 nszögöl területű szántóra 1649 kor. kikialtási ár mellett a végrehajtási árverést elrendeli és annak foganatosítására határidőül 1914 (egyezerkilencszáztizenngy) évi július hó 27. napjának délelőtt 9 (kilencz) óráját Erkenéz községhezához kitézi.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan kikialtási árának 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen kjr. járásbiróság, mint tkvi hatóságnál és Erkenéz község előljáróságánál tekinthetők meg.

Kelt a székelyhidi kir. járásbiróság, mint tkvi hatóságnál 1914. évi április hó 24. napján. — **Zsiga** s. k. kir. járásbíró.

A kiadmány hitelül:

Hetey Emil

tkvvezető.

Van szerencsém Nagyvárad és vidéke nagyérdemű közönségének szíves tudomására hozni, hogy

Nagyváradon, Rákóczi-ut 19. sz. alatt a mai kor igényeinek megfelelő

műköszörüldét

nyitottam.

Elvállalok mindennemű borotvák, kések, ollók, hajvágógépek, hus-
örögépek, ló- és juhnyírógépek javítását és köszörülését. Raktáron tartok mindennemű bel- és külföldi illatszerek, fej- és arcápoló pipereszereket, mindennemű acél-
árukat, ugymint borotvát, ollót, hajnyírógépet, yukszemvágó, papir-, zseb- és tollkést, valamint az összes fodrászati cikkeket. A nagy-
érdemű közönség szíves pár fogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Koller Ágoston mű-
köszörüs

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

19547—1914. szám.

Hirdetmény.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala mint I. fokú iparhatóság ezenel közhírré teszi, hogy Weisz József nagyváradai lakos által felállítani szándékolt famegmunkáló telepengedélyezése tárgyában f. évi július hó 23-ik napjának délelőtti 11 órájára a Kolozsvári-utca 1. sz. házhoz helyszini tárgyalást tűzött ki, amely körülményről az érdekeltek oly figyelmeztetéssel értesítetnek, hogy esetleges kifogásaikat a helyszini tárgyalás alkalmával adják elő, mert a későbbben teendő felszólamlások figyelembe vételni nem fognak.

Nagyvárad, 1914. július 9.

Gerő,

rendőrfőkapitány.

Ha nincs megelekedve szabójával, mert drága vagy rossz szul szab vagy nem pontos, szóval bármilyen okból. Keresse fel **DARABONT** GY. és T. RSA urisabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkaloni és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről ujjat készítek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Szőlőmoly ellen az egyedüli biztos szer a **BAGOL.**

Kapható:

KONDOR DEZSŐ
cementkereskedőnél,
Nagyvárad Nagypiac-tér 1. sz.
(Füchsl-palota.)

A Nagyvárad! sör jó és olcsó!

Hasonlítsa össze más sörökkel és **birálja meg**

előítélet nélkül

meg fog győződni arról, hogy

szükségtelen más sört drágábban vásárolnia

Telefon: gyár 439. sz., városi iroda 471. szám.

Szülők figyelmébe!

Tisztelettel értesitem a tanköteles gyermekek szüleit, hogy könyvkötészetem

e tanév kezdetétől használt tankönyvek eladásával

is foglalkozik, melyet saját vételi árban, csekély könyvkötői díj felszámítása mellett fogok elárusítani. — A mai drágaság indított e lépésre, mely rendkívül előnyös lesz a szülőknek. Ugyanazon árban árusítom a használt tankönyveket, amelyért én vettem. Polgári hasznom az, hogy e könyvek a rendes ár mellett nálam köttetnek s ezáltal üzletemet a közönségnek az eddiginél is szélesebb rétegénél fogom ismertté tenni. — Ne vigyük könyveinket csak szaküzletbe kötni. Más üzletek felvállalják s mégis csak rendes könyvkötővel végeztetik el. Így a közönség nemcsak a könyvkötőt, hanem a közvetítő kereskedőt is haszonban részesíteni kénytelen!

Pártoljuk a tisztas ipart!

A közönség pártfogását kéri

Feldstrick Kálmán
könyvkötő.

Telefonszám: **686.**

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: **NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.**

Értesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeltes szolgáltat.

Költségvetések ingyen

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

izzólámpák

Állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől mindennemű nagyságban.

Főszerelő telefonja 55. sz.

Műszaki harisnyakötőde

Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 2.
(Ausländer férfiszabócég után.)

KÉSZIT új férfi fuszekliket és női harisnyákat a legdivatosabban, igen tartós kiviteiben és olcsó árban. Elvállal fejleéseket s javításokat, valamint aszur- és muslin-harisnyákat, kivágott cipőkhöz a legmegbízhatóbban készít. Egy próbarendelés meggyőző mindenkit a harisnyák jószágáról. Az üzlet 14 év óta áll fenn. Sok pénz megtakarít ha harisnyáit

Lippner Marknal szerzi be.

Szent László (Püspök) Gyógyfürdő

Nyári gyógyhely Nagyvárad mellett

Európai hiru 41° C. meleg természetes hévviz.

Javalva van, az ürületek és izmok csuzos bántalmainál, idült és különösen savas izületi loboknál, csonttörések és visszamaradt vastagodásoknál, idegbajoknál, melyek rheumatikus alapon keletkeztek, vesekövek eseteiben, májbajoknál, végre női bajoknál. Állandó fürdő orvos. Különböző igények szerint berendezett nagyszámu szobák árai K 1'60-tól K 8-ig váltakoznak. Gyógyterem hirdapokkal, zongora, könyvtár és tekeasztal. Terraszok szép

Kényelmes vasuti összeköttetés.

kilátással. Sétahelyek a fürdőtelepen és a mellette elterülő őserdőben és fenyvesben. Az erdőben jó tekepálya és lawn-tennis. Tükör- és kádfürdőkön kívül mórfürdők is vannak rendszeresítve. Modern uszoda uszás tanítással és homokkurával. Legszebb kiránduló hely. Elsőrendü zene. Kitünő konyha. Villanyvilágítás. Telefon. Interurbán.

Dancs István.

Prospektust kívánatra küld a bérlőség.

Egész nyáron Kakuczi János hirneves erdélyi zenekara hangversenyez.

Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.

Gy. v.	Gy. v.	V. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	Tvsz.	Sz. v.	Gy. v.	ODA. — VISSZA.	Tvsz.	Sz. v.	Gy. v.	Tvsz.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Gy. v.	Gy. v.
10 50	7 22	5 27	7 00	8 20	2 25	9 35		9 46	11 20	Ind. Budapest k. p. u. Erk.	5 20	7 20		6 00					
12 57	9 00	5 41	8 54	11 19	4 27	11 20		12 25	1 03	Bpest ny. p. u.			7 35		1 50		9 40	11 20	6 25
2 31	9 00	5 41	10 40	1 57	5 56	12 25		12 41	1 03	Szolnok	10 17	4 00	5 36		11 37	3 27	7 35	9 39	4 15
				2 11		12 41				Püspökladány	5 10	1 23	3 54	9 40	9 54	1 26	5 52	7 28	2 39
						12 56				Báránd	4 53	12 43		9 21		12 35			
						1 14				Sáp	4 28	12 25		8 59	9 35	12 20	5 32	7 12	
3 09	9 35	6 14	11 17	2 48	6 30	1 14		1 39		Berettyóújfalú	3 58	12 05	3 10	8 26	9 21	12 01	5 17	6 57	1 38
				3 01		1 27				Mezőpeterd	3 37	11 51		8 08		11 48			
				3 15		1 40				Biharkeresztes	3 20	11 39		7 50		11 36	4 57	6 38	
						1 53				Artánd	2 55	11 26		7 26		11 23			
3 40				3 28		2 00		2 10		Bors	2 44	11 18		6 55	8 48	11 16	4 43	6 24	1 04
3 50	10 15	7 17	11 58	3 48	7 09	2 12		2 20		Biharpüspöki	2 30	11 09	2 26	6 42	8 41	11 07	4 35	6 15	12 54
4 09				4 18	7 17	2 20		2 28		Ind. Nagyvárad	6 30	10 36	2 16	6 50	8 34	10 53	4 17		12 54
				4 24	7 21	2 28				Erk. Nagyvárad	6 22	10 29		6 43		10 47			12 41
				4 35	7 21	2 36				Várad-Velence	6 06	10 20		6 32		10 39			12 41
				4 47	7 21	2 44				Fügyvásárhely	5 50	10 12		6 17		10 29			12 41
				4 57	7 21	2 52				Mezőszakadát	5 40	10 02	1 50	6 08	8 10	10 23	3 54		12 20
				5 07	7 21	3 00				Mezőtelegd	5 26	9 54		5 49		10 10			12 07
				5 17	7 21	3 08				Mezőtelki	5 12	9 46	1 37	5 35	7 58	10 06	3 41		12 07
				5 27	7 21	3 16				Czéczeke	5 04	9 40		5 24		10 01			12 07
				5 37	7 21	3 24				Elesd	4 51	9 35		5 17		9 51	3 30		11 52
				5 47	7 21	3 32				Rikosd	4 34	9 18		4 55		9 43			11 52
				5 57	7 21	3 40				Rév	4 28	9 16		4 49		9 33			11 52
				6 07	7 21	3 48				Rév megálló	4 22	9 13		4 43		9 33			11 52
				6 17	7 21	3 56				Zichy barlang	4 09	9 04		4 31		9 22			11 52
				6 27	7 21	4 04				Vársonkolycs	4 00	8 56		4 24		9 15			11 52
				6 37	7 21	4 12				Barátka	3 50	8 48		4 17		9 04			11 52
				6 47	7 21	4 20				Jádvölgy	3 38	8 38		4 10		8 58	2 46		11 52
				6 57	7 21	4 28				Királyhágó	3 30	8 33	12 59	3 56	6 59	8 58	2 46		11 52
				7 07	7 21	4 36				Feketető	3 20	8 25	12 51	3 48	6 51	8 50	2 46		11 52
				7 17	7 21	4 44				Csucsá	3 10	8 17	12 43	3 40	6 43	8 42	2 46		11 52
				7 27	7 21	4 52				Erk. Kolozsvár	3 00	8 09	12 35	3 32	6 35	8 34	2 46		11 52
				7 37	7 21	5 00				Ind.	2 50	8 01	12 27	3 24	6 27	8 26	2 46		11 52

Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
10 10	10 10	10 10	10 10	10 10	10 10	10 10	10 10	10 10	10 10	10 10	10 10	10 10	10 10	10 10	10 10	10 10	10 10	10 10	10 10	10 10
11 10	11 10	11 10	11 10	11 10	11 10	11 10	11 10	11 10	11 10	11 10	11 10	11 10	11 10	11 10	11 10	11 10	11 10	11 10	11 10	11 10
12 10	12 10	12 10	12 10	12 10	12 10	12 10	12 10	12 10	12 10	12 10	12 10	12 10	12 10	12 10	12 10	12 10	12 10	12 10	12 10	12 10
13 10	13 10	13 10	13 10	13 10	13 10	13 10	13 10	13 10	13 10	13 10	13 10	13 10	13 10	13 10	13 10	13 10	13 10	13 10	13 10	13 10
14 10	14 10	14 10	14 10	14 10	14 10	14 10	14 10	14 10	14 10	14 10	14 10	14 10	14 10	14 10	14 10	14 10	14 10	14 10	14 10	14 10
15 10	15 10	15 10	15 10	15 10	15 10	15 10	15 10	15 10	15 10	15 10	15 10	15 10	15 10	15 10	15 10	15 10	15 10	15 10	15 10	15 10
16 10	16 10	16 10	16 10	16 10	16 10	16 10	16 10	16 10	16 10	16 10	16 10	16 10	16 10	16 10	16 10	16 10	16 10	16 10	16 10	16 10
17 10	17 10	17 10	17 10	17 10	17 10	17 10	17 10	17 10	17 10	17 10	17 10	17 10	17 10	17 10	17 10	17 10	17 10	17 10	17 10	17 10
18 10	18 10	18 10	18 10	18 10	18 10	18 10	18 10	18 10	18 10	18 10	18 10	18 10	18 10	18 10	18 10	18 10	18 10	18 10	18 10	18 10
19 10	19 10	19 10	19 10	19 10	19 10	19 10	19 10	19 10	19 10	19 10	19 10	19 10	19 10	19 10	19 10	19 10	19 10	19 10	19 10	19 10
20 10	20 10	20 10	20 10	20 10	20 10	20 10	20 10	20 10	20 10	20 10	20 10	20 10	20 10	20 10	20 10	20 10	20 10	20 10	20 10	20 10
21 10	21 10	21 10	21 10	21 10	21 10	21 10	21 10	21 10	21 10	21 10	21 10	21 10	21 10	21 10	21 10	21 10	21 10	21 10	21 10	21 10
22 10	22 10	22 10	22 10	22 10	22 10	22 10	22 10	22 10	22 10	22 10	22 10	22 10	22 10	22 10	22 10	22 10	22 10	22 10	22 10	22 10
23 10	23 10	23 10	23 10	23 10	23 10	23 10	23 10	23 10	23 10	23 10	23 10	23 10	23 10	23 10	23 10	23 10	23 10	23 10	23 10	23 10
24 10	24 10	24 10	24 10	24 10	24 10	24 10	24 10	24 10	24 10	24 10	24 10	24 10	24 10	24 10	24 10	24 10	24 10	24 10	24 10	24 10
25 10	25 10	25 10	25 10	25 10	25 10	25 10	25 10	25 10	25 10	25 10	25 10	25 10	25 10	25 10	25 10	25 10	25 10	25 10	25 10	25 10
26 10	26 10	26 10	26 10	26 10	26 10	26 10	26 10	26 10	26 10	26 10	26 10	26 10	26 10	26 10	26 10	26 10	26 10	26 10	26 10	26 10
27 10	27 10	27 10	27 10	27 10	27 10	27 10	27 10	27 10	27 10	27 10	27 10	27 10	27 10	27 10	27 10	27 10	27 10	27 10	27 10	27 10
28 10	28 10	28 10	28 10	28 10	28 10	28 10	28 10	28 10	28 10	28 10	28 10	28 10	28 10	28 10	28 10	28 10	28 10	28 10	28 10	28 10
29 10	29 10	29 10	29 10	29 10	29 10	29 10	29 10	29 10	29 10	29 10	29 10	29 10	29 10	29 10	29 10	29 10	29 10	29 10	29 10	29 10
30 10	30 10	30 10	30 10	30 10	30 10	30 10	30 10	30 10	30 10	30 10	30 10	30 10	30 10	30 10	30 10	30 10	30 10	30 10	30 10	30 10

Nagyvárad—Vasköh.

Vesztó—Kötegyán—Pusztahollód.

Tvsz.	Sz. v.	Sz. v.	ODA—VISSZA.	Sz. v.	Sz. v.	Tvsz.	Vv.	Sz. v.	Vv.	ODA—VISSZA.	Vv.	Sz. v.	Vv.
4 35	2 00	5 35	Ind. Nagyvárad			8 20	4 07	11 00	6 08	10 20	5 05	ind. Vesztó	9 18
4 47	2 11	5 44	Várad-Velence			8 06	3 57	10 43	6 24	10 39	5 25	Okány	9 00
5 00	2 23	5 56	Rontó			7 50	3 47	10 35	6 42	10 54	5 40	Nagygyántó	8 41
5 08	2 30	6 03	Félicsüföld			7 45	3 41	10 28	6 53	11 03	5 50	Sarkadkeresztúr	8 31
5 22	2 43	6 15	Kardó			7 34	3 30	10 20	7 08	11 10	6 05	Méhkerék	8 13
5 35	2 56	6 28	Nyárló			7 22	3 18	10 12	7 17	11 25	6 12	ind. Kötegyán	8 04
6 08	3 27	6 59	Magyargyepes			7 02	3 07	10 04	7 26	11 32	6 20	ind. Kötegyán	7 19
6 28	3 41	7 13	Tasádfő			6 49	2 57	9 52	7 35	11 40	6 28	Pósapuszta	7 07
6 38	3 53	7 25	Drágszéke			6 38	2 46	9 44	7 44	11 48	6 36	Ilye	6 57
6 54	4 07	7 39	Magyarcséke			6 22	2 35	9 36	7 53	11 56	6 44	Csegöd	6 46
7 06	4 18	7 50	Dusafalva			6 11	2 24	9 28	8 02	12 04	6 52	Erdőgyarak	6 34
7 36	4 46	8 18	Szombatság-Venterrogoz			5 59	2 13	9 16	8 11	12 12	7 00	Árpád	6 25
7 47	4 56	8 29	Pusztahollód			5 48	2 02	9 04	8 20	12 20	7 08	Feketebátor	6 16
8 01	5 09	8 42	Gyanta			5 37	1 51	8 52	8 29	12 28	7 16	Feketető	6 06
8 09	5 16	8 49	Fekete-Kápolna			5 26	1 40	8 40	8 38	12 36	7 24	Feketető	5 54
8 23	5 29	9 02	Sólyom			5 15	1 29	8 28	8 47	12 44	7 32	Tenke	5 44
8 32	5 38	9 10	Belényesörvényes			5 04	1 18	8 16	8 56	12 52	7 40	Körösmart	5 32
8 40	5 45	9 17	Borz			4 53	1 07	8 04	9 05	1 00	7 48	Tenkemocsár-Gyanta	5 20</

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár Részvénytársaság.

Foglalkozik a bank és takarékpénztár összes ágazataival. A nyári idény alkalmából ajánlja

safe-deposit osztályát

melyben mindenki saját zárja alatt, úgy a nyári idény alatt, mint egész éven át értékpapirjait, ékszer-í, okmányait és egyéb megőrzendő tárgyait

biztosan és olcsón

megőrizheti.

A safe-deposit osztály a bankosztálytól elkülönített helyiségben van, mely a legnagyobb biztonság mellett, a legkényelmesebb és legdiscrétebb kezelést teszi lehetővé.

Bővebb felvilágosítást készséggel nyújtunk intézeti helyiségünkben Bémer-ter 4.

Fürdői menetrend.

NAGYVÁRAD—PÜSPÖKFÜRDŐ.

	reggel	d. e.	d. u.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	7 49	9 50	2 19	4 39	8 10
V.-Velece >	7 59	10 00	2 29	4 49	8 20
Rontó >	8 16	10 16	2 46	5 06	8 44
Püspökfürdő érk.	8 21	10 21	2 51	5 11	8 49

PÜSPÖKFÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

	d. e.	d. e.	d. e.	d. u.	este
Püspökfürdő ind.	8 59	10 59	3 29	7 11	9 29
Rontó >	9 04	11 04	3 34	7 16	9 34
V.-Velece >	9 17	11 21	3 47	7 33	9 46
Nagyvárad érk.	9 27	11 31	3 57	7 43	9 57

Vasárnap és ünnepen egy külön vonat közlekedik, mely Nagyváradról indul d. e. 11:45 perckor, Püspökfürdőbe érkezik d. u. 12:15 perckor, Püspökfürdőből indul d. u. 12:58 perckor Nagyváradra érkezik d. u. 1:21 perckor.

NAGYVÁRAD—FÉLIX-FÜRDŐ.

	d. e.	d. e.	d. e.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	8 00	10 01	2 30	4 50	8 31
V.-Velece >	8 10	10 10	2 40	5 00	8 41
Rontó >	8 26	10 26	2 56	5 16	8 56
Félix-fürdő érk.	8 33	10 33	3 03	5 23	9 03

FÉLIX-FÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

	d. e.	d. e.	d. e.	d. u.	este
Félix-fürdő ind.	8 40	10 39	3 10	6 29	9 10
Rontó >	8 47	10 46	3 17	7 06	9 17
V.-Velece >	9 00	10 59	3 30	7 22	9 30
Nagyvárad érk.	9 10	11 09	3 40	7 32	9 40

Vasárnap és ünnepen ezenkívül indul még egy vonat a Félix-fürdőbe délelőtt 11 óra 54 perckor és onnan vissza Nagyváradra érkezik 12 óra 33 perckor.

* Csak bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.

Csépléshez,

gőzekéhez és

mindennemű IPARI célokra leggazdaságosabb elsőrendű

SZENEBEN

előnyös ajánlattal szolgál azonnali és későbbi szállításokra

Ujvári József szénagy-kereskedő

Nagyvárad, Színház-utca 4.
Interurban telefon-szám 431.

Belépési felhívás

A Magyar Takarékszövetkezet X. évtársulatába való belépésre.

A Magyar Bank kebelében működő „Magyar Takarékszövetkezet“

1914. év július hó 1-én megnyitja

X. évtársulatát,

melyre az igazgatóság ez uton hívja fel Nagyvárad város és Biharvármegye közönségének figyelmét.

Az új évtársulatba való belépés 3 éven át hetenként fizetendő 20 filléres üzletrészek lejegyzésével történik, melyek tetszésszerűen számban jegyezhetők.

Belépések a Magyar Bank r. t. (Szent László-tér Sas-palota) helyiségében a hivatalos órák alatt bármikor eszközölhetők és egy heti befizetés után mindenki megkapja a nevére kiállított befizetési könyvecskét.

Vidéki befizetések portómentesen postatakarék pénztár útján eszközölhetők.

A szövetkezet célja tagjait apróbb betétek útján való takarékosagra buzdítani, a tagok esetleges hiteligényeit a legutányosabban kielégíteni és az igénybe vett hitel visszafizetésére könnyű módot nyújtani. A szövetkezeti tagok a teljesített befizetések 1/3 részét minden kezes nélkül bármikor előnyös kamattétel mellett kölcsön vehetik. A szövetkezeti tagok a befizetett tőkájukat a reá eső üzleteredmény részesedéssel együtt (minden egy koronás üzletrész után K 11.) megkapják.

A beiratások alkalmával minden 20 filléres üzletrész után 5 fillér beiratási díj fizetendő. Késedelmes befizetéseknel pedig amennyiben a tagok a késedelmet idejében pótolják, késedelmi illetéket nem fizetnek.

A Magyar Takarékszövetkezet igazgatósága.

Értesítjük t. feleinket, valamint a t. közönséget, hogy a

Bécsi biztosító társaság

biharmegyei főgynökségét átvettük és a biztosító irodát helyiségünkben (Rimanóczy-utca 6. sz.) rendeztük be, hol mindennemű biztosítás u. m.

lüz, jég, betörés, üvegtörés, szállítmány és életbiztosítás

a legelőnyösebb feltételek mellett köthető. Ugyancsak átvettük a

Providentia biztosító társaság

főgynökségét is, melynek minden ágazatát u. m.

baleset, automobil és géptörés elleni és szavatossági biztosításokat

kultiválni fogjuk.

A t. érdeklődő feleknek minden felvilágosítással készséggel szolgálunk (Telefon: 840. szám.)

Nagyvárad Kereskedelmi és Forgalmi bank részvénytársaság.

Takarmányvetések

MUHAR-MAG,
paprika-köles szibériai köles, cukor-cirok, tarló répa magvakat

Dell'orto Károly Nagyvárad.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban

JOHANN MARIA FARINA

GEGENÜBER DEM RUDOLFSPLATZ.

Ezen cég kiváló gyártmányai az egyedül valódi kölniviz, kölniviz-szappan és puder minden jobb drogueriában, illatszertárban kapható.

Ügyeljünk a pontos címre JOHANN MARIA FARINA Gegenüber dem Rudolfsplatz.

Minden hasonlónevű utánezetot utasítsunk vissza.

Főraktár Nagyváradon:

Farkas István drog. Rákóczi-ut

Darvas István Ujvárosi drog. (Sas pasage.)

Magyarországi képviselő: Holzer Emil Zoltán, Budapest, VIII.

